

VOORZIENINGEN **PALLIATIEVE ZORG** IN VLAANDEREN EN BRUSSEL

met
contactgegevens
voor regio
Brussel-Halle-
Vilvoorde

VOORZIENINGEN
PALLIATIEVE ZORG
IN VLAANDEREN
EN BRUSSEL

Colofon

Redactieteam:

Inge De Hertogh, Wim Distelmans, Eva Jacobs,
Hannie Van den Bilcke, Vicky Van de Velde

U kan de brochure downloaden via www.forumpalliatievezorg.be
of bestellen via secretariaat@forumpalliatievezorg.be.

Ons adres:

Forum Palliatieve Zorg
J. Vander Vekenstraat 158
1780 Wemmel

Deze brochure kwam tot stand met de steun van de Vlaamse Overheid.

Fotos:

Guy Kleinblatt (cover, p8, p11, p18, p38, p51, p71)

Vormgeving:

Karen De Hertogh

Woord vooraf

Ernstig zieke personen en hun families vinden vaak niet de weg naar duidelijke en adequate informatie. Maar ook hulpverleners kennen niet altijd alle mogelijkheden, zodat het moeilijk kan zijn om in te schatten welke voorzieningen geschikt zijn.

Daarom ondersteunt het Forum Palliatieve Zorg u en maken we u wegwijs in het aanbod van sociale voorzieningen.

U vindt in deze brochure een overzicht terug van alle instanties binnen de regio Brussel-Halle-Vilvoorde die palliatieve zorg aanbieden. We vatten belangrijke algemene begrippen samen en lijsten voorzieningen op voor zowel de patiënt, informele zorgomkadering (familie, vrienden, mantelzorgers,...) als hulpverleners.

We geven met deze brochure een basisoverzicht. Uw (huis)arts, de sociale dienst van het ziekenfonds/ziekenhuis, het OCMW, het woonzorgcentrum en de verpleegkundigen palliatieve zorg kunnen u nog meer specifieke informatie geven. Het Forum Palliatieve Zorg en Omega, de thusequipe palliatieve zorg in de regio Brussel-Halle-Vilvoorde, staan ook steeds klaar om uw vragen te beantwoorden.

De informatie in deze brochure is een tijdsopname. De vermelde bedragen zijn geldig op 1 januari 2018. Indien u opmerkingen of aanvullingen heeft voor deze brochure, mag u ons hiervan altijd op de hoogte brengen.

Team Forum Palliatieve Zorg

Druk april 2018

Inhoudsopgave

1. Inleiding	9
1.1 Wat is palliatieve zorg?	9
1.2 Belangrijk verschil tussen terminale en palliatieve zorg	10
2. Tegemoetkomingen en voorzieningen voor de palliatieve patiënt	12
2.1 Statuut palliatieve patiënt	12
2.1.1 Forfait voor palliatieve patiënten	12
2.1.2 Wegvallen van remgelden	13
2.1.3 Palliatief verlof	14
2.2 Loopbaanonderbreking in het kader van medische bijstand	15
2.3 Tijdskrediet	16
2.4 Aanmoedigingspremie	17
2.5 Mantelzorgtoelage	17
3. Professionele zorgvoorzieningen aan palliatieve patiënten	19
3.1 Palliatieve thuiszorgequipes	20
3.2 Supportieve en palliatieve dagcentra	23
3.3 Palliatieve eenheden in een ziekenhuis	25
3.4 Palliatieve support teams (PST) in ziekenhuizen	29
3.5 Het palliatief support team in een woonzorgcentrum	32
3.6 Palliatieve zorg in voorzieningen voor personen met een beperking	32
3.7 Palliatieve zorg in psychiatrische voorzieningen	33
3.8 W.E.M.M.E.L.	33
3.8.1 LEIF	34
3.8.2 ULteam	35
3.8.3 Forum Palliatieve Zorg	36
3.8.4 Omega	36
3.8.5 TOPAZ	36
3.8.6 Leerstoel Waardig Levensende van deMens.nu aan de VUB	36
3.9 Federaties binnen BHV	37
4. Algemene tegemoetkomingen voor de patiënt	39
4.1 Algemeen	39
4.1.1 Globaal Medisch Dossier	39
4.1.2 Maximumfactuur	40
4.1.3 Verhoogde tegemoetkoming	41

4.1.4	Aanvullende verzekeringen	42
4.1.5	Vlaamse Zorgverzekering	42
4.1.6	Tussenkomst hospitalisatieverzekering	43
4.1.7	Het Bijzonder Solidariteitsfonds	44
4.1.8	Financiële steun OCMW	44
4.1.9	Verhoogde kinderbijslag	45
4.1.10	Tegemoetkoming kort- en dagverblijf	45
4.1.11	Medicatie	45
4.1.12	Verbandmiddelen	46
4.1.13	Specifieke hulpmiddelen	47
4.2	Specifieke tussenkomsten voor patiënten met kanker	47
4.2.1	Tegemoetkoming door ziekteverzekering	47
4.2.2	Tegemoetkomingen van Kom op tegen Kanker of van de Stichting tegen Kanker	47
4.3	Specifieke tegemoetkomingen aan personen met een beperking	48
4.4	Specifieke tegemoetkomingen voor mensen met een chronische ziekte	49
4.4.1	Zorgforfait	49
4.4.2	Incontinentieforfait	49
4.4.3	Forfait PVS	50
5.	Andere organisaties en steunpunten	52
5.1	Niet-dringend ziekenvervoer	52
5.2	Vrijwilligers	54
5.3	Gezinszorg	55
5.4	Ondersteunende gemeentelijke diensten	55
5.5	Nachtzorg	55
5.5.1	Nachtzorg Halle-Vilvoorde en Brussel	56
5.6	Medisch specifieke steunpunten	56
5.7	Hulpverlening rond rouw	60
5.8	Steunpunten voor zorgomkadering	61
5.9	Algemene steunpunten	65
6.	Links naar nuttige websites	72

1

Inleiding

1. Inleiding

1.1 Wat is palliatieve zorg?

De Belgische wetgever definieerde palliatieve zorg in 2002 (wet palliatieve zorg 2002) als:

*“Het geheel van zorgverlening aan patiënten waarvan de **levensbedreigende ziekte** niet langer op curatieve therapieën reageert. Voor de begeleiding van deze patiënten bij hun levenseinde is **een multidisciplinaire totaalzorg** van essentieel belang, zowel op het **fysieke, psychische, sociale als morele vlak**. Het belangrijkste doel van palliatieve zorg is deze zieke en zijn naasten een zo groot mogelijke levenskwaliteit en maximale autonomie te bieden. Palliatieve zorg is erop gericht de **kwaliteit van het resterende leven** van de patiënt en nabestaanden **te waarborgen en te optimaliseren**”.*

In 2016 werd de definitie uitgebreid en in het Staatsblad gepubliceerd:

Art. 2. *“Elke patiënt heeft, **ongeacht zijn levensverwachting**, recht op palliatieve zorg als hij zich bevindt in een vergevorderd of terminaal stadium van een ernstige evolutieve en levensbedreigende ziekte. Een voldoende ruim aanbod van palliatieve zorg en de criteria voor de terugbetaling van die zorg door de sociale zekerheid, staan er borg voor dat dit soort zorg voor alle patiënten even toegankelijk is, binnen het geheel van het zorgaanbod.*

Onder palliatieve zorg wordt verstaan: alle zorg die wordt verstrekt aan de patiënt die zich, ongeacht zijn levensverwachting, bevindt in een vergevorderd of terminaal stadium van een ernstige evolutieve en levensbedreigende ziekte. Voor een begeleiding van deze patiënten wordt multidisciplinaire totaalzorg gewaarborgd op fysiek, psychisch, sociaal, moreel, existentieel en desgevallend spiritueel vlak.

Palliatieve zorg biedt de zieke en zijn naasten een zo groot mogelijke levenskwaliteit en een maximale autonomie. Palliatieve zorg is erop gericht de kwaliteit van het leven van de patiënt en zijn naasten en mantelzorgers voor een zo lang mogelijke periode te waarborgen en te optimaliseren.

Palliatieve zorg wordt ingezet vanaf het ogenblik dat de patiënt als palliatief wordt geïdentificeerd tot en met de terminale fase. Palliatieve zorg kan eveneens reeds ingezet worden wanneer er nog ziektebehandeling plaatsvindt tot en met de zorg voor naasten en mantelzorgers tot na het overlijden. De inzet van palliatieve zorg verloopt idealiter progressief in functie van de zorgnoden en -wensen, onafhankelijk van de levensverwachting.”

1.2 Belangrijk verschil tussen terminale en palliatieve zorg

Op een bepaald moment in een ziekteproces kan verdere therapie geen voordelen meer bieden, maar is het vooral belangrijk om kwaliteit van leven te optimaliseren en niet het actief verlengen/verkorten van het leven. Vanaf dat moment ligt de focus niet meer op het bestrijden van de ziekte, maar wel op het tegengaan van de ondraaglijke neveneffecten van de ziekte.

De begrippen “palliatief” en “terminaal” worden nog te veel als synoniemen van elkaar gebruikt. Palliatieve zorg is een combinatie van supportieve zorg en terminale zorg en moeten we best zo vroeg mogelijk opstarten. Terminale zorg richt zich op de allerlaatste fase (laatste weken, maanden) van het leven, terwijl de supportieve zorg bij een palliatieve patiënt in een eerder stadium wordt aangeboden, vaak parallel met nog actieve behandelingen.

2

Tegemoetkomingen en voorzieningen voor de palliatieve patiënt

2. Tegemoetkomingen en voorzieningen voor de palliatieve patiënt

2.1 Statuut palliatieve patiënt

Palliatieve patiënten die thuis verzorgd worden, kunnen een beroep doen op verschillende financiële tegemoetkomingen. Om aanspraak te maken op deze voordelen moet u over een statuut van palliatieve patiënt beschikken. Dit gebeurt door aanvraag van de huisarts bij de adviserende geneesheer van het ziekenfonds. Er zijn enkele voorwaarden gekoppeld aan het statuut van palliatieve patiënt: medische voorwaarden, permanente ondersteuning door mantelzorg en/of professionele hulpverleners, en de intentie van de patiënt om thuis verzorgd te worden. Het statuut van palliatieve patiënt laat onder andere toe dat een palliatieve equipe aan huis kan komen (zie 3.1) en dat men de thuiszorgpremie kan krijgen.

2.1.1 Forfait voor palliatieve patiënten

Dit forfait wordt ook wel de **palliatieve thuiszorgpremie** genoemd. Het forfait voor palliatieve patiënten is een tegemoetkoming in kosten voor medicatie, hulp- en verzorgingsmiddelen die vereist zijn voor de verzorging van palliatieve patiënten in hun eigen woonomgeving. Dit forfait bedraagt € 663,49 en wordt voor één maand toegekend. Indien de patiënt na afloop verder aan de voorwaarden voldoet, kan het forfait een tweede maal worden aangevraagd. De premie wordt elk jaar op 1 januari geïndexeerd.

Wanneer u beroep wilt doen op dit forfait, dan moet de patiënt een formulier laten ondertekenen door de huisarts, waarmee hij een palliatief statuut aanvraagt. Dit formulier kan de huisarts downloaden op de website van het RIZIV: www.riziv.fgov.be/nl/themas/kost-terugbetaling/door-ziekenfonds/palliatief/Paginas/palliatieve-zorg.aspx > *Formulier "medische kennisgeving" (pdf-formaat)*. Hij bevestigt, door het ondertekenen van het formulier, dat de patiënt aan een aantal voorwaarden voldoet. Het ondertekende document moet vervolgens verstuurd worden naar de adviserend geneesheer van het ziekenfonds van de patiënt in kwestie. Het forfait wordt direct uitgekeerd na kennisgeving.

2.1.2 Wegvallen van remgelden

De huisarts kon in het verleden voor zijn huisbezoeken aan de palliatieve patiënt gebruik maken van een speciaal RIZIV-nummer waarop de patiënt geen remgeld diende te betalen. Dit speciale RIZIV-nummer is sinds 1 november 2010 afgeschaft. Nu mag de huisarts gebruik maken van het gewone RIZIV-nummer voor huisbezoeken, ook voor huisbezoeken aan palliatieve patiënten. De huisarts vult het formulier 'Volledig terugbetaalde bezoeken voor palliatieve patiënten' (via website RIZIV) in en stuurt dit naar de adviserend geneesheer.

Ook de thuisverpleegkundige kan een palliatief forfait rekenen voor de verleende zorg. Hiervoor moet de verpleegkundige het formulier 'Kennisgeving van verpleegkundige zorg voor palliatieve patiënten' invullen (via website RIZIV) en dit bezorgen aan de adviserend geneesheer. Dit is een all-in bedrag dat alle verpleegkundige zorg en begeleiding dekt. De patiënt betaalt hierop geen remgeld, zijn persoonlijk aandeel wordt afgeschaft. Wanneer de thuisverpleegkundige palliatieve thuiszorg aanrekent, dienen aan een aantal verplichtingen te worden voldaan:

- 24/7 ter beschikking zijn als de patiënt de verpleegkundige nodig heeft
- een beroep kunnen doen op een referentieverpleegkundige die kennis heeft van palliatieve verzorging
- het verpleegkundig dossier van de patiënt aanvullen met de volgende informatie:
 - registratie van de symptomen
 - de pijnschaal
 - de contacten met de familie van de patiënt
 - de resultaten van de coördinatievergaderingen
- voor elk forfait de algemene en de palliatieve pseudocodenummers vermelden die overeenstemmen met de verstrekkingen die tijdens de verzorgingsdag zijn verleend.

2.1.3 Palliatief verlof

Palliatief verlof is een specifieke vorm van (volledige of gedeeltelijke) loopbaanonderbreking voor het verlenen van palliatieve zorg, dus zowel medische, sociale, administratieve als psychologische bijstand en verzorging van ongeneeslijk zieken in een terminale fase. Elke *werknemer* in de privé- en in de openbare sector heeft het recht zijn loopbaan te onderbreken, ook al is hij geen familielid van de zieke. Ook *zelfstandigen* kunnen sinds 22 januari 2010 een uitkering aanvragen indien hun activiteiten tijdelijk zijn stopgezet om palliatieve zorg te geven aan een zwaar ziek kind of partner. Om palliatief verlof te verkrijgen, is geen enkele anciënniteit vereist.

Een werknemer kan sinds 1 februari 2017 maximaal drie maanden verlof voor palliatieve ondersteuning nemen, te beginnen met een maand, verlengbaar met tweemaal telkens een maand. Dit verlof kan zowel deeltijds als voltijds opgenomen worden. Het verlof gaat in op de eerste dag van de week, volgend op de week waarin een attest van de behandelde geneesheer door de werknemer wordt overhandigd. Eventueel mits akkoord van de werkgever, kan dit ook op een vroeger tijdstip.

Om de onderbrekingsuitkering te ontvangen, richt men zich tot de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening (RVA). Men heeft recht op een loopbaanonderbreking indien men een attest voorlegt van de behandelende arts van de patiënt. Daaruit moet blijken dat de aanvrager bereid is om palliatieve verzorging te verstrekken. Het aanvraagformulier dient samen met het attest van die behandelende arts te worden opgestuurd naar de RVA. De maandelijkse forfaitaire uitkering van de RVA die men ontvangt voor deze arbeidsonderbreking is afhankelijk van het gekozen regime (voltijdse of deeltijdse onderbreking) en van de leeftijd van de aanvrager.

Zowel bij volledige als bij gedeeltelijke loopbaanonderbreking bent u beschermd tegen ontslag. Deze bescherming gaat in op de dag van het akkoord of, indien u gebruik maakt van een recht, op de dag van de schriftelijke kennisgeving aan de werkgever. Ze eindigt 3 maanden na de loopbaanonderbreking. Tijdens deze beschermde periode mag uw werkgever uw arbeidsovereenkomst niet eenzijdig beëindigen, tenzij om dringende of voldoende redenen.

Meer informatie over voorwaarden, formulieren en uitkeringen vindt u op de website van de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening (RVA): www.rva.be of in een plaatselijk RVA-kantoor. Zelfstandigen verwijzen we naar de volgende website: www.rsvz.be, van de Rijksdienst voor Sociale Verzekeringen der Zelfstandigen (RSVZ).

Sinds 2015 is het bestaande systeem van zorg- en palliatief verlof voor zelfstandigen vervangen door een nieuwe maatregel: de mantelzorg. Voortaan kunnen zelfstandigen gedurende maximum 12 maanden over de ganse loopbaan een uitkering aanvragen wanneer zij hun activiteiten volledig of gedeeltelijk onderbreken om te zorgen voor een kind met een beperking of een ernstig zieke naaste.

Per aanvraag is de maatregel mogelijk voor één maand tot zes maanden. Wie zijn activiteiten volledig onderbreekt, is bovendien vrijgesteld van bijdragebetaling voor het betrokken kwartaal. Tijdens deze vrijstelling behoudt men wel alle rechten in de sociale zekerheid. Als u aanspraak wil maken op deze maatregel, stuurt u een aangetekende vraag naar uw sociaal verzekeringsfonds. Meer info kan verkregen worden via de website www.ikbenzelfstandige.be.

2.2 Loopbaanonderbreking in het kader van medische bijstand

Medische bijstand is een vorm van (volledige of gedeeltelijke) loopbaanonderbreking die men kan opnemen om voor een zwaar ziek gezinslid of familielid te zorgen.

Een *gezinslid* is de persoon met wie u samenwoont. Een *familielid* is een bloed- of aanverwant(e) tot de tweede graad. Met *zwaar ziek* wordt bedoeld, elke ziekte of medische ingreep die de behandelende geneesheer als dusdanig beoordeelt en waarvan de geneesheer meent dat elke vorm van sociale, familiale of psychologische bijstand noodzakelijk is voor het herstel. Zowel werknemers uit de privésector als de openbare sector hebben het recht om deze loopbaanonderbreking op te nemen.

Voor elke zwaar zieke patiënt kan u uw prestaties volledig onderbreken per periode van minimum 1 maand tot maximum 3 maanden. De periodes van volledige onderbreking, bekomen in het kader van de medische bijstand, kunnen al dan niet opeenvolgend verlengd worden tot maximum 12 maanden.

Om loopbaanonderbreking (voltijds of halftijds of 1/5) in het kader van medische bijstand te krijgen, dient men een aanvraag in te dienen bij de werkgever en een aanvraag voor onderbrekingsuitkering bij de RVA. Voor meer informatie verwijzen wij u naar de volgende website: www.rva.be of uw plaatselijk RVA-kantoor. Het formulier C61 SV voor de aanvraag van loopbaanonderbreking is te verkrijgen via <http://www.rva.be/nl/formulieren/c61-sv>.

2.3 Tijdskrediet

Tijdskrediet is een vorm van loopbaanonderbreking die enkel van toepassing is op werknemers tewerkgesteld bij een werkgever uit de privésector (nv, bvba, vzw, vrije universiteiten,...).

Men maakt een onderscheid tussen tijdskrediet “zonder motief” of tijdskrediet “met motief zorg”.

Om recht te hebben op tijdskrediet met motief (voltijds, halftijds of 1/5) moet u op het ogenblik van de schriftelijke kennisgeving aan de werkgever twee jaar anciënniteit hebben bij de werkgever bij wie u het tijdskrediet hebt aangevraagd en voldoen aan de volgende tewerkstellingsvoorwaarde:

- in geval van halftijds tijdskrediet: minstens 3/4 tewerkgesteld zijn tijdens de 12 maanden die de schriftelijke kennisgeving voorafgaan
- in geval van 1/5-tijdskrediet: gewoonlijk voltijds tewerkgesteld zijn in een arbeidsregime dat gespreid is over 5 dagen of meer gedurende de 12 maanden die de schriftelijke kennisgeving voorafgaan

Het recht op uitkeringen in het kader van een tijdskrediet met motief kan worden bekomen:

- om te zorgen voor zijn kind dat jonger is dan 8 jaar
- om te zorgen voor een ernstig ziek gezins- of familielid tot de 2de graad
- om palliatieve zorg te verstrekken
- om te zorgen voor zijn kind met een beperking dat jonger is dan 21 jaar

Sinds 2015 kunnen die uitkeringen worden toegekend gedurende maximum 48 maanden. De duur van 36 of 48 maanden wordt niet proportioneel berekend in geval van halftijds of 1/5 tijdskrediet. Met andere woorden, de duur van 36 of 48 maanden is dezelfde ongeacht de vorm van tijdskrediet met motief (voltijds, halftijds of 1/5).

Voor meer informatie verwijzen wij u naar de website www.rva.be of uw plaatselijk RVA-kantoor.

2.4 Aanmoedigingspremie

Als u tijdskrediet met motief of een loopbaanonderbreking neemt, krijgt u van de RVA een onderbrekingsuitkering voor de volledige duur van de loopbaanonderbreking. Die uitkering kan aangevuld worden met een extra aanmoedigingspremie van de Vlaamse Overheid. Naargelang de sector waar u tewerkgesteld bent, verschilt de regeling.

U vindt alle nuttige informatie in verband met de aanmoedigingspremies op de website: www.werk.be > *Online diensten* > *Aanmoedigingspremies*.

U kunt ook terecht bij het Departement Werk & Sociale Economie, Koning Albert II Laan 35 bus 21, 1030 Brussel. Tel. 1700 (gratis telefoonnummer), 02 553 44 22 of aanmoedigingspremie@vlaanderen.be.

2.5 Mantelzorgtoelage

De mantelzorgtoelage wordt ook wel de gemeentelijk mantelzorgpremie genoemd. Sommige gemeenten bieden een financiële tussenkomst aan personen die hulp verstrekken aan thuiswonende, hulpbehoevende ouderen. De voorwaarden van deze premie zijn in elke gemeente verschillend, en kunnen variëren van 10 euro tot 50 euro per maand. Men neemt hiervoor best contact op met de dienst sociale zaken van de gemeente waar de zorgbehoevende zijn verblijfplaats heeft, met het betrokken OCMW of via het Vlaams Expertisepunt Mantelzorg www.expertisepuntmantelzorg.be.

3

**Professionele
zorgvoorzieningen
aan palliatieve
patiënten**

3. Professionele zorgvoorzieningen aan palliatieve patiënten

In België is palliatieve zorg verweven in verschillende gezondheidszorgstructuren. Naast *algemene palliatieve zorg* (dit zijn alle professionele zorgverleners in de eerste of tweede lijn, zoals uw huisarts) wordt er ook specialistische palliatieve zorg aangeboden. Dit zijn experts die samenwerken in een multidisciplinair team. Verder zijn er heel wat organisaties die instaan voor de kwaliteitsbevordering van zorg, de organisatie van overleg en de ondersteuning van (non-) professionele hulpverleners.

De voorzieningen die instaan voor de zorg van patiënten zijn:

- palliatieve thuiszorgequipes
- supportieve en palliatieve dagcentra
- palliatieve zorg in woonzorgcentra
- palliatieve zorg in voorzieningen voor personen met een beperking
- palliatieve support teams in ziekenhuizen
- palliatieve zorgeenheden
- palliatieve zorg in psychiatrische voorzieningen

We bespreken in dit onderdeel enkel de organisaties die werkzaam zijn in de regio Brussel-Halle-Vilvoorde. Indien u meer informatie wenst met betrekking tot voorzieningen buiten deze regio, dan neemt u best contact op met het netwerk palliatieve zorg van de regio in kwestie.

We eindigen met uitleg over de werking van W.E.M.M.E.L., het expertisecentrum "Waardig levenseinde".

3.1 Palliatieve thuiszorgequipes

Een thuiszorgequipe bestaat uit een team van deskundigen in de palliatieve zorg (artsen, verpleegkundigen, psycholoog,...). De equipe adviseert en ondersteunt palliatieve patiënten, die hun laatste levensfase thuis of in een thuisvervangende omgeving doorbrengen (bv. woonzorgcentra, instellingen voor personen met een beperking,...). Zij werken nauw samen met de omringende zorgverleners (huisarts, verpleging, gezinshulp, kinesist,...) om een zo optimaal mogelijke zorg rond de patiënt te organiseren.

Om samen te werken met een thusequipe is de toestemming van de huisarts *noodzakelijk*. De equipe neemt geen taken of verantwoordelijkheden van de eerste lijngezondheidswerkers over, maar deelt zijn expertise in o.a. pijn- en symptoomcontrole, gespecialiseerd materiaal, psychologische en morele ondersteuning van patiënt en omgeving,... Een palliatieve thuiszorgequipe is dus een tweedelijns zorgfunctie voor eerstelijns zorgverstrekkers.

*Binnen de regio Brussel-Halle-Vilvoorde, is de volgende Nederlandstalige
equipe werkzaam:*

Omega

J. Vander Vekenstraat 158

1780 WEMMEL

Tel. 02 456 82 03

www.vzwomega.be

info@vzwomega.be

Praktisch

De equipe is werkzaam in de regio Brussel en het arrondissement Halle-Vilvoorde.

Een oproep gebeurt telefonisch. Omega is 24/24 bereikbaar en beschikt over een wachtdienst voor de huisarts of de thuisverpleegkundige. De diensten die Omega verleent zijn gratis. De oproep kan gebeuren door zowel familie, thuisverpleegkundigen, huisarts, sociaal werker,... De verpleegkundige zal contact opnemen met de huisarts van de patiënt voor een overleg en om een goed beeld te krijgen van de thuiszorgsituatie. Na akkoord van de huisarts zal de palliatief verpleegkundige een huisbezoek afleggen bij de patiënt/familie.

In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zijn de volgende Franstalige equipes werkzaam:

Interface

Universitair Ziekenhuis Saint-Luc
Hippocrateslaan 10
1200 SINT-LAMBRECHTS-WOLUWE
Tel. 02 764 22 26
interface-sc-saintluc@uclouvain.be

Praktisch

De equipe is werkzaam binnen de regio Brussel en omgeving Waals Brabant.

Sémiramis

Landbouwerstraat 30
1040 ETTERBEEK
Tel. 02 734 87 45
infosemi@semiramis-asbl.org
www.semiramis-asbl.org

Praktisch

De equipe is werkzaam binnen de regio Brussel (19 gemeenten).

Continuing Care

Leuvensesteenweg 479
1030 SCHAARBEEK
Tel. 02 743 45 90
www.continuingcare.be
info@continuingcare.be

Praktisch

De equipe is werkzaam binnen de regio Brussel (19 gemeenten).

3.2 Supportieve en palliatieve dagcentra

Supportieve en palliatieve dagcentra vangen overdag mensen op met een ongeheelbare aandoening (kanker, AIDS, ALS,...), in een huiselijke omgeving. Dit vergroot de mogelijkheid voor patiënten om thuis te blijven in plaats van in het ziekenhuis. Het geeft ook de omgeving van de patiënt (familie, mantelzorgers,...) de mogelijkheid om een rustpauze in te lassen en zo hun draagkracht te herstellen.

Het dagcentrum schenkt aandacht aan de aangetaste levenskwaliteit, het gedaalde zelfrespect en de verloren sociale rol. Patiënten vinden steun bij andere lotgenoten, vrijwilligers en zorgverleners. Er worden (vrijblijvende) activiteiten georganiseerd samen met vrijwilligers en de andere patiënten. Samen met eerstelijnsgezondheidswerkers biedt het dagcentrum extra diensten aan waarvoor men anders naar het ziekenhuis moet bv. medische hulp als infusen, puncties, pijncontrole,...

Indien het vervoer voor problemen zorgt, kunt u beroep doen op de vervoersservice van het dagcentrum zelf die u (mits een eventuele kleine bijdrage) 's morgens thuis ophaalt en 's avonds weer naar huis brengt.

*Binnen de regio **Brussel-Halle-Vilvoorde** zijn er twee dagcentra waar palliatieve patiënten terecht kunnen:*

TOPAZ - UZ Brussel

J. Vander Vekenstraat 158

1780 WEMMEL

Tel. 02 456 82 02

www.dagcentrum-topaz.be

topaz@uzbrussel.be

Praktisch

Het dagcentrum is geopend op werkdagen tussen 9 - 17 uur. Het verblijf is gratis. Er wordt enkel een bijdrage gevraagd voor middagmaal en vervoer. Het eerste contact gebeurt meestal na doorverwijzing via de huisarts, het ziekenhuis, de thuiszorg, maar soms ook op eigen initiatief.

De Oase

Geluksdreef 15

1150 SINT-PIETERS-WOLUWE

Tel. 0496 25 29 80

vanmares@skynet.be

Praktisch

Het dagcentrum is geopend op maandag, dinsdag en donderdag tussen 10u - 16u30.

3.3 Palliatieve eenheden in een ziekenhuis

Palliatieve eenheden in ziekenhuizen zijn bestemd voor patiënten die palliatieve zorg nodig hebben die ze thuis niet kunnen/willen krijgen. Een eenheid biedt een totaalzorg in een huiselijke sfeer. Er zijn meestal 6 tot 12 kamers beschikbaar. Een multidisciplinair team ondersteunt de eenheid en bestaat uit artsen, verpleegkundigen, kinesisten, psychologen, moreel consulenten, ergotherapeuten, ...

Patiënten kunnen er terecht voor pijn- en symptoomcontrole, psychosociale begeleiding, rouwbegeleiding, ...

Een verblijf op een palliatieve eenheid in een eenpersoonskamer, kost evenveel als een verblijf in een meerpersoonskamer op een andere ziekenhuisafdeling.

Niet elk ziekenhuis beschikt over een palliatieve eenheid. Binnen de regio Halle-Vilvoorde zijn de volgende palliatieve eenheden werkzaam:

Sint-Mariaziekenhuis - Eenheid De Oase

Ziekenhuislaan 100
1500 HALLE
Tel. 02 363 63 98
www.sintmaria.be

Onze Lieve Vrouweziekenhuis - Campus Asse - Eenheid De Rank

Bloklaan 5
1730 ASSE
Tel. 02 300 60 93
www.olvz.be
petra.vandenabeele@olvz-aalst.be

AZ Jan Portaels - De Cirkel

Gendarmeriestraat 65 (site Vaartstraat, ingang 2)
1800 VILVOORDE
Tel. 02 257 58 30
www.azjanportaels.be
palliatievedecirkel@azjanportaels.be

Binnen het **Brussel Hoofdstedelijk Gewest** zijn de volgende palliatieve zorgeenheden werkzaam:

Kliniek Sint-Jan
Kruidtuinlaan 32
1000 BRUSSEL
Tel. 02 221 98 69

www.klstjan.be
spz@klstjan.be

Europaziekenhuizen Campus Sint-Elisabeth
De Frélaan 26
1180 UKKEL
Tel. 02 614 29 42

www.europaziekenhuizen.be
info@europaziekenhuis.be

Europaziekenhuizen Campus Sint-Michel
Linhoutstraat 150
1040 ETTERBEEK
Tel. 02 614 39 43

www.europaziekenhuizen.be
info@europaziekenhuizen.be

Brugmannziekenhuis – Eenheid Papyrus
Van Gehuchtenplein 4
1020 LAKEN
Tel. 02 477 23 46

www.chu-brugmann.be/nl/med/papyrus
papyrus@uvc-brugmann.be

Iris Ziekenhuizen Zuid - Site Molière Longchamp – Eenheid Lotus

Marconistraat 142

1190 VORST

Tel. 02 348 53 29

www.his-izz.be

Universitair Ziekenhuis Saint-Luc – Continue en palliatieve zorg

Hippocrateslaan 10/2250

1200 SINT-LAMBRECHTS-WOLUWE

Tel. 02 764 22 57

www.saintluc.be

marianne.desmedt@uclouvain.be

UMC Sint-Pieter – Eenheid voor continue en palliatieve zorgen

Hoogstraat 322

1000 BRUSSEL

Tel. 02 535 31 11

www.stpierre-bru.be

Bordetinstituut – Acute eenheid voor ondersteunende palliatieve geneeskunde

Waterloolaan 121

1000 BRUSSEL

Tel. 02 541 33 26

www.bordet.be

3.4 Palliatieve support teams (PST) in ziekenhuizen

In een ziekenhuis kan een patiënt beroep doen op een palliatief support team. Het team kan ingeschakeld worden op vraag van de arts, verpleegkundige, sociale dienst, patiënt of familie. Dit team bestaat minstens uit een palliatief deskundig arts, een palliatief deskundig verpleegkundige en een psycholoog.

Het PST begeleidt de patiënt die op een ziekenhuisafdeling wordt opgenomen of biedt andere zorgverleners in het ziekenhuis advies en/of ondersteuning. Het team kan op elke ziekenhuisafdeling worden opgeroepen en heeft expertise op vlak van pijn- en symptoomcontrole, psychosociale problemen, emotionele of spirituele vragen, ...

Wanneer een palliatieve patiënt de overgang maakt van een andere zorgsetting naar het ziekenhuis of wanneer de patiënt de overgang maakt van de ziekenhuissetting naar huis, kan het palliatief support team ook worden ingeschakeld.

Elk ziekenhuis moet over een PST beschikken.

Binnen de regio **Halle-Vilvoorde** zijn de volgende support teams werkzaam:

Naam	Adres	Contact
Ziekenhuis Inkendaal	Inkendaalstraat 1 1602 VLEZENBEEK	Tel. 02 531 51 11 www.inkendaal.be info@inkendaal.be
AZ Jan Portaels	Gendarmeriestraat 65 1800 VILVOORDE	Tel. 02 257 58 37 www.azjanportaels.be palliatiefsupportteam@azjanportaels.be
Sint-Mariaziekenhuis	Ziekenhuislaan 100 1500 HALLE	Tel. 02 363 63 29 www.sintmaria.be
Onze Lieve Vrouwziekenhuis Campus Asse	Bloklaan 5 1730 ASSE	Tel. 02 300 60 93 www.olvz.be palliatief.support.team@olvz-aalst.be
Nationaal MS centrum Melsbroek	Vanheylenstraat 16 1820 MELSBROEK	Tel. 02 597 86 32 www.ms-centrum.be info@mscenter.be

Binnen de regio **Brussel** zijn de volgende palliatieve support teams werkzaam:

Naam	Adres	Contact
UZ Brussel	Laarbeeklaan 101 1090 JETTE	Tel. 02 477 48 84 www.uzbrussel.be info@uzbrussel.be
UZ Saint-Luc	Hippocrateslaan 10 1200 SINT-LAM- BRECHTS-WOLUWE	Tel. 02 764 22 57 www.saintluc.be fabienne.poncelet@uclouvain.be
Erasmusziekenhuis	Lenniksebaan 808 1070 ANDERLECHT	Tel. 02 555 51 01 www.erasme.ulb.ac.be
CHIREC ZIEKENHUIZEN		
Site Edith Cavell	Edith Cavellstraat 32 1180 UKKEL	Tel. 02 612 69 72 www.chirec.be
Site Leopoldpark	Froissartstraat 38 1040 ETTERBEEK	Tel. 02 287 57 64 www.chirec.be
Kliniek St-Anna St-Remi	J. Graindorlaan 66 1070 ANDERLECHT	Tel. 02 434 30 11 www.chirec.be
EUROPAZIEKENHUIZEN		
Site Sint-Michiel	Linhoutstraat 150 1040 ETTERBEEK	Tel. 02 614 39 43 www.europaziekenhuizen.be info@europaziekenhuizen.be
Site Sint-Elisabeth	de Frélaan 206 1180 UKKEL	Tel. 02 614 29 42 www.europaziekenhuizen.be info@europaziekenhuizen.be
IRIS ZIEKENHUIZEN ZUID		
Site Molière Longchamp	Marconistraat 142 1190 VORST	Tel. 02 348 53 29 www.his-izz.be
Site Etterbeek-Elsene	Jean Paquotstraat 63 1050 ELSENE	Tel. 02 739 84 11 www.his-izz.be
Site Joseph-Bracops	Dokter Huetstraat 79 1070 ANDERLECHT	Tel. 02 556 12 12 www.his-izz.be
Site Baron Lambert	Baron Lambertstraat 38 1040 ETTERBEEK	Tel. 02 739 84 11 www.his-izz.be

Naam	Adres	Contact
ZIEKENHUIZEN IRISSTRUCTUUR		
Jules Bordetinstituut	Waterloolaan 121 1000 BRUSSEL	Tel. 02 541 33 08 www.bordet.be website@bordet.be
UVC Sint-Pieter Site Sint-Pieter	Hoogstraat 322 1000 BRUSSEL	Tel. 02 535 33 49 www.stpierre-bru.be
UVC Sint-Pieter Site César De Paepe	Celebroerstraat 11-13 1000 BRUSSEL	Tel. 02 535 33 49 www.stpierre-bru.be
UVC Brugmann Site VHorta	Van Gehuchtenplein 4 1020 LAKEN	Tel. 02 477 23 88 www.chu-brugmann.be info@uvc-brugmann.be
UCV Brugmann Site Koningin Astrid	Bruynstraat 1 1120 BRUSSEL	Tel. 02 477 23 46 www.chu-brugmann.be info@uvc-brugmann.be
UCV Brugmann Site Paul Brien	Schaarbeekse Haardstraat 36 1030 SCHAARBEEK	Tel. 02 477 23 46 www.chu-brugmann.be info@uvc-brugmann.be
KLINIEK SINT-JAN		
Site Kruidtuin	Kruidtuinlaan 32 1000 BRUSSEL	Tel. 02 221 98 69 www.klstjan.be spz@klstjan.be
Site Middaglijn	Middaglijnstraat 100 1210 SINT-JOOST-TEN- NODE	Tel. 02 221 98 706 www.klstjan.be spz@klstjan.be

3.5 Het palliatief support team in een woonzorgcentrum

In een woonzorgcentrum zijn verschillende disciplines verantwoordelijk voor de implementatie van palliatieve zorg: de directie, de CRA (coördinerende en raadgevende arts), de huisarts, de hoofdverpleegkundige en/of de palliatief referentiepersoon, de betrokken medewerkers en het palliatief support team.

In een woonzorgcentrum moet er steeds een **palliatief support team** (PST) aanwezig zijn. Binnen dit PST is er een referentiepersoon die de palliatieve zorg coördineert in samenwerking met de CRA van het woonzorgcentrum. Deze referent(e) kan een hoofdverpleegkundige zijn, maar ook een andere discipline zoals bv. ergotherapeut, psycholoog,... Het woonzorgcentrum kan ook de palliatieve thuiszorgequipe inschakelen (zie 3.1).

Een recente lijst van de woonzorgcentra in Brussel-Halle-Vilvoorde kan u terugvinden op www.home-info.be.

3.6 Palliatieve zorg in voorzieningen voor personen met een beperking

Binnen een thuisvervangende voorziening voor personen met een beperking zijn het opvoeders, leefgroepbegeleiders, orthopedagogen, huisartsen, etc. die de zorg voor een palliatieve persoon ter harte nemen. Voor advies en extra ondersteuning kunnen zij eveneens terecht bij de palliatieve thuiszorgequipe in de regio.

Voor een overzicht van voorzieningen en ambulante diensten per provincie, per doelgroep of zorgvorm, zie www.vaph.be > Adressen > Diensten en voorzieningen > "Ga naar Contactgegevens diensten en voorzieningen".

U kan ook contact opnemen met Br.A.P. (Brussels Aanmeldingspunt voor Personen met een Handicap). Ze werken nauw samen met alle partners uit de sector personen met een handicap en de Brusselse sector welzijn en kunnen u dus indien nodig doorverwijzen naar de juiste dienst of organisatie (www.brap.be; 02 201 76 43) of naar een DOP (Dienst Ondersteuningsplan) voor personen met een handicap van het VAPH. Voor de regio BHV neemt u best contact op met brussel@dop-vbb.be - 02 201 76 43 of hallevilvoorde@dop-vbb.be - 02 460 69 60).

3.7 Palliatieve zorg in psychiatrische voorzieningen

In psychiatrische verzorgingstehuizen (PVT) en voorzieningen voor beschut wonen (IBW) verschilt het aanbod palliatieve zorg van voorziening tot voorziening. Ze kunnen beroep doen op de palliatieve netwerken en palliatieve equipes. De visie en het beleid van de voorziening zijn daarin bepalend. U neemt best contact op met de voorziening voor meer info over de aangeboden zorg.

Een recente lijst vindt u op www.vlaanderen.be/nl/gezin-welzijn-en-gezondheid.

3.8 W.E.M.M.E.L.

W.E.M.M.E.L., het expertisecentrum 'Waardig Levenseinde', is de plaats waar personen en organisaties elkaar kunnen vinden in een dialoog aangaande het levenseinde. Het centrum bundelt expertise en wetenschappelijke kennis, neemt een actieve rol op in het maatschappelijk debat en doet aan sensibilisering en praktische ondersteuning van de brede bevolking, de patiënt, de mantelzorger en de hulpverlener op vlak van levenseindebeslissingen en levenseindezorg. Dit gebeurt in het kader van de rechten van de patiënt en met het volle respect voor zijn beslissingskader en autonomie.

6 organisaties vinden onderdak in W.E.M.M.E.L. en worden in Brussel vertegenwoordigd door Br.E.L. (Brusselse Expertise Levenseinde).

Voor meer info www.wemmel.center of www.brel.center.

3.8.1 LEIF

LEIF: LevensEinde InformatieForum

J. Vander Vekenstraat 158
1780 WEMMEL
Tel. 078 15 11 55
www.leif.be
info@leif.be

Wat is het LevensEinde InformatieForum?

LEIF is een open initiatief voor mensen en verenigingen die streven naar een waardig levenseinde voor iedereen, waarbij respect voor de wil van de patiënt voorop staat.

Wat bieden ze aan?

De LEIFlijn is bedoeld voor iedereen die vragen heeft rond het levenseinde:

- Mensen met een ernstige ongeneeslijke aandoening (en hun omgeving) die meer willen weten over: pijnbestrijding, vragen rond begrafenis/crematie, rouw, administratie, financiële en praktische regelingen bij overlijden, spirituele opvang,...
- Mensen met een ernstige ongeneeslijke aandoening die geen behandeling willen opstarten of deze willen stoppen en de nood hebben hierover te praten.
- Mensen met een ernstige ongeneeslijke aandoening (en hun omgeving) die meer willen weten over de mogelijkheden van palliatieve zorg.
- Mensen (met een ernstige ongeneeslijke aandoening) die meer willen weten over een wilsverklaring of levenstestament.
- Mensen die ondraaglijk lijden door een ernstige ongeneeslijke aandoening (door ziekte of ongeval) en die euthanasie overwegen, maar daar nergens mee terecht kunnen.
- Alle hulpverleners die over het voorgaande meer informatie willen bekomen.

U kunt een gratis informatieve brochure aanvragen (LEIFplan) met alle beschikbare wilsverklaringen. U kunt er ook terecht voor de LEIFartsenopleiding en LEIFopleiding voor andere hulpverleners.

3.8.2 ULteam

ULteam: Uitklaring Levensindevragen-team

J. Vander Vekenstraat 158
1780 WEMMEL
Tel. 078 05 01 55
www.ulteam.be
info@ulteam.be

Wat is ULteam?

ULteam, *Uitklaringen Levensindevragen-team*, is interdisciplinair en bestaat uit een palliatieve arts, psychiater, psycholoog, sociaal en psychiatrisch verpleegkundige, oncoloog, jurist, levensbeschouwelijk begeleider,...

Wat bieden ze aan?

ULteam is bedoeld voor patiënten (en hun familie) met vragen rond het levenseinde. De doelgroepen zijn:

- niet-terminale patiënten: ernstig en ongeneeslijk ziek
- psychiatrische patiënten: ernstig en ongeneeslijk ziek
- terminale patiënten

Dit team kan geraadpleegd worden wanneer men nergens anders terecht kan. Zij helpen bij de uitklaring van de levensindevraag, begeleiden en verwijzen door. Consultatie gaat enkel op afspraak.

3.8.3 Forum Palliatieve Zorg

Forum Palliatieve Zorg

J. Vander Vekenstraat 158
1780 WEMMEL
Tel. 02 456 82 07
info@forumpalliatievezorg.be
www.forumpalliatievezorg.be

Het Forum Palliatieve Zorg is een open plaats voor uitwisseling, vorming en dienstverlening voor alle partners uit de regio Brussel-Halle-Vilvoorde.

Het Forum is het Netwerk Palliatieve Zorg van de thusequipe Omega vzw en staat o.m. in voor psychologische ondersteuning, intervisie, vrijwilligerswerk, vorming en rouwzorg.

3.8.4 Omega

Zie 3.1. Palliatieve thuiszorgequipes

3.8.5 TOPAZ

Zie 3.2. Supportieve en palliatieve dagcentra

3.8.6 Leerstoel Waardig Levensende van deMens.nu aan de VUB

Leerstoel Waardig Levensende

J. Vander Vekenstraat 158
1780 WEMMEL
Tel. 02 456 82 07
www.waardiglevenseinde.eu

De Leerstoel 'Waardig Levensende' van deMens.nu beschouwt alle opties bij het levensende (zorg en beslissingen) als gelijkwaardig.

De Leerstoel wil mee ijveren naar optimaal respect voor de mensen/patiëntenrechten van ernstig, ongeneeslijk zieken, niet alleen bij hun levenseinde, maar gedurende gans hun ziekteverloop.

Daarom richt de Leerstoel zich op maatschappelijk dienstbetoon, op optimalisatie van de palliatieve zorg, op vorming en op wetenschappelijk onderzoek.

3.9 Federaties binnen BHV

Er bestaan 3 beroepsverenigingen palliatieve zorg (federaties) in België, 1 bevoegd voor Wallonië, 1 voor Vlaanderen en 1 voor Brussel. U kunt de instanties contacteren aan de hand van onderstaande gegevens. Elk netwerk kan vrijwillig kiezen om zich aan te sluiten bij een Federatie. Het Forum Palliatieve Zorg is niet aangesloten bij een Federatie.

Federatie Palliatieve Zorg Vlaanderen (FPZV)

Toekomststraat 36
1800 VILVOORDE
Tel. 02 255 30 40

www.palliatief.be
info@palliatief.be

Brusselse Federatie voor Palliatieve Zorg (FBSP)

Fédération Bruxelloise Pluraliste des Soins palliatifs et continus
Boondaalsesteenweg 390
1050 ELSENE
Tel. 02 649 41 28

www.fbsp-bfpz.org
federation@fbsp.be

4

**Algemene
tegenmoetkingen
voor de patiënt**

4. Algemene tegemoetkomingen voor de patiënt

De belangrijkste kosten voor de patiënt zijn onder andere verpleegkundige kosten, geneesmiddelen, ziekenvervoer,... De patiënt kan echter aanspraak maken op een aantal financiële regelingen.

De kosten van gezondheidszorg zijn grotendeels ten laste van de patiënt en worden gedeeltelijk opgevangen door de ziekteverzekering. Het inschakelen van mantelzorgers, familie, vrienden of vrijwilligers geeft de mogelijkheid om wat kosten te drukken.

We geven telkens een korte beschrijving per sociale voorziening waar u beroep op kunt doen. Indien u toch nog behoefte hebt aan bijkomende informatie, of wanneer er geen rechtstreekse contactgegevens worden vermeld, dan verwijzen we u graag door naar uw ziekenfonds.

4.1 Algemeen

4.1.1 Globaal Medisch Dossier

Een Globaal Medisch Dossier (GMD) bundelt al uw medische gegevens en wordt door uw huisarts bijgehouden. Door het gebruik van een globaal medisch dossier krijgt u zowel financiële als medische voordelen.

Een GMD beperkt het bedrag van het persoonlijk aandeel dat u moet betalen voor een raadpleging van uw huisarts, in zijn kabinet:

- tot € 1 voor de rechthebbenden op de verhoogde tegemoetkoming
- tot € 4 voor de patiënten die geen recht hebben op de verhoogde tegemoetkoming

Het GMD leidt daarnaast tot een vermindering met 30 % van het persoonlijk aandeel dat u moet betalen voor een huisbezoek, indien u minimum 75 jaar en/of chronisch ziek bent. Het GMD kan jaarlijks verlengd worden. Dit gebeurt automatisch door uw ziekenfonds indien tijdens het betrokken jaar een raadpleging of bezoek plaatsvond bij uw huisarts. De verlenging kan ook zelf als prestatie worden aangerekend door uw huisarts. U betaalt voor deze verlenging een bepaald bedrag (€ 30) aan uw huisarts, maar uw ziekenfonds betaalt dit bedrag volledig terug.

4.1.2 Maximumfactuur

De maximumfactuur (MAF) is een financiële beschermingsmaatregel die ervoor zorgt dat de jaarlijkse medische kosten voor elk gezin beperkt blijven tot een bepaald plafond, afhankelijk van het gezinsinkomen. Als de medische kosten dit plafond overschrijden, dan wordt het integraal terugbetaald.

Voor een overzicht van de medische kosten die in aanmerking komen, zie www.rizivfgov.be > *Thema's* > *Gezondheidszorg: kost en terugbetaling* > *Financiële toegankelijkheid* > *Maximumfactuur (MAF)*.

De reglementering voorziet volgende drie categorieën:

- *Inkomens-MAF*: systeem waarvoor iedereen in aanmerking komt. Het jaarlijks remgeldplafond dat u betaalt voor de medische kosten is afhankelijk van het netto gezinsinkomen.
- *Sociale MAF*: voor bepaalde sociale categorieën bv. gezinnen waarvan minstens één persoon recht heeft op een verhoogde tegemoetkoming van het ziekenfonds of op een inkomensvervangende tegemoetkoming voor gehandicapten. Het remgeldplafond bedraagt €450 per jaar.
- *De MAF voor mensen met een chronische ziekte*: uw totale maximumbedrag is dit jaar €100 lager als ofwel het totaal aan persoonlijke aandelen (remgelden) van één van uw gezinsleden gedurende de 2 voorgaande kalenderjaren telkens minimum €450 was, ofwel een gezinslid tijdens het lopende kalenderjaar het statuut 'chronische aandoening' kreeg.
- *De MAF voor een kind jonger dan 19 jaar*: voor kinderen jonger dan 19 jaar is er een extra bescherming. Bij dit type MAF ligt het maximumbedrag vast. Het maximumbedrag (= bedrag van uw kind individueel) bedraagt €650, ongeacht uw gezinsinkomen.

De ziekenfondsen houden de medische kosten per gezin en per kind bij. De kosten die het plafondbedrag overschrijden, worden automatisch terugbetaald. Wie aanspraak maakt op de sociale MAF of de inkomens-MAF krijgt het bedrag op korte termijn automatisch teruggestort door het ziekenfonds.

4.1.3 Verhoogde tegemoetkoming

Mensen met een laag inkomen hebben recht op de verhoogde tegemoetkoming (RVV statuut) van het ziekenfonds voor de kosten van gezondheidszorg. Deze personen betalen minder remgeld (= het persoonlijk aandeel in de kosten), bijvoorbeeld voor sommige geneesmiddelen, consultaties bij artsen, tandartsen, andere zorgverleners of opname in het ziekenhuis. Indien u aanspraak wil maken op een verhoogde tegemoetkoming van het ziekenfonds moet u aan een aantal voorwaarden voldoen.

Personen hebben recht op een verhoogde tegemoetkoming, enkel op voorwaarde dat hun jaarlijks bruto belastbaar gezinsinkomen niet hoger is dan €18.730,66 te verhogen met €3.467,55 per persoon ten laste:

Als u al van een sociale uitkering geniet, hebt u automatisch recht op een verhoogde tegemoetkoming. Het gaat om volgende uitkeringen:

- Leefloon van het OCMW gedurende minstens 3 maanden
- Inkomensgarantie voor ouderen
- Toelage voor personen met een handicap

Als u nog geen sociale uitkering geniet, moet u voldoen aan volgende voorwaarden:

- Weduwnaar/weduwe, invalide of gepensioneerde zijn
- Erkend zijn als persoon met een handicap
- Minstens 1 jaar volledig werkloos of arbeidsongeschikt zijn
- Eenoudergezin zijn

Bevindt u zich niet in bovenstaande situaties dan zal het ziekenfonds u vragen een verklaring in te vullen m.b.t. uw inkomen van het vorige jaar, dat onder het hogervermelde grensbedrag moet liggen.

4.1.4 Aanvullende verzekeringen

Naast de tegemoetkoming van uw wettelijke ziekteverzekering kunt u bij uw ziekenfonds informeren naar een **aanvullende vrije verzekering** die niet of gedeeltelijk in het basispakket is opgenomen.

Verschillende ziekenfondsen verlenen vanuit de aanvullende vrije verzekering bijzondere tussenkomsten (verschillende naargelang het ziekenfonds en het verbond binnen het ziekenfonds) zoals tegemoetkomingen bij aankoop van hulpmiddelen, incontinentiemateriaal, vervoer en een thuiszorgpremie. Indien u hier graag meer informatie over wenst, verwijzen wij u graag door naar uw ziekenfonds.

Het **Vlaams Patiëntenplatform (VPP)** heeft een handige brochure opgesteld over verzekeringen voor personen met een chronische ziekte. Voor chronisch zieken en hun gezin is het niet altijd vanzelfsprekend om een verzekering af te sluiten. Vaak blijven deze mensen met een heleboel vragen zitten. Deze brochure geeft daarom uitleg over de verschillende soorten verzekeringen: de hospitalisatieverzekering, schuldsaldoverzekering, reisverzekering, familiale verzekering, uitvaartverzekering,...

De brochure is gratis te downloaden op volgende website: www.vlaamspatientenplatform.be > *Publicaties* > *Brochures* > *“Brochure Verzekeringen: informatie en tips voor personen met een chronische ziekte of aandoening”*.

4.1.5 Vlaamse Zorgverzekering

De Vlaamse zorgverzekering keert een forfaitaire tegemoetkoming uit per maand, bedoeld voor de terugbetaling van niet-medische kosten voor zwaar zorgbehoevende patiënten, zowel thuis als in een residentiële voorziening. Bij opname in het woonzorgcentrum (WZC) of het psychiatrisch verzorgingstehuis (PVT) wordt de zorgverzekering toegekend ongeacht de zorgzwaarte. Het bedrag kan men vrij besteden en men hoeft geen bewijzen voor te leggen.

Ook zwaar zorgbehoevenden jonger dan 25 jaar (en dus nog niet aangesloten bij de Vlaamse zorgverzekering) kunnen een aanvraag voor een tegemoetkoming indienen bij een zorgkas naar keuze.

U wordt als zwaar zorgbehoevend beschouwd als u lijdt aan een langdurig en ernstig verminderd zelfzorgvermogen. Om als zwaar zorgbehoevend erkend te worden, moet u voldoen aan bepaalde criteria. In sommige gevallen ontvangt de zwaar zorgbehoevende automatisch de tegemoetkoming van de Vlaamse zorgver-

zekering. Voor meer informatie over deze criteria en uitzonderingen kunt u zich wenden tot uw ziekenfonds.

In 2018 bedraagt de uitkering, voor zowel de mantel- en thuiszorg als de residentiële zorg, €130 per maand. Uw zorgkas betaalt de uitkering maandelijks uit via overschrijving op uw rekeningnummer. De uitkering voor residentiële zorg wordt op zijn vroegst uitbetaald in de loop van de maand na de maand waarop de tegemoetkoming betrekking heeft. Let op: enkel mogelijk indien u aangesloten bent bij een Vlaamse zorgkas.

U hebt recht op een vergoeding vanaf de eerste dag van de vierde maand na de datum van de vraag voor tenlasteneming. Als u bv. in de loop van januari een aanvraag indient bij uw zorgkas, zal u dus vanaf 1 mei een vergoeding ontvangen.

Men kan van zorgvorm veranderen door met een specifiek formulier een aanvraag te doen bij de zorgkas. Er moeten in principe geen bewijzen van facturen voorgelegd worden tenzij in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Inwoners van het Brussels Gewest moeten een factuur van een erkende thuiszorgdienst of erkende instelling voorleggen.

Vraag uw ziekenfonds of u in aanmerking komt voor de zorgverzekering; u kunt er ook een aanvraagformulier verkrijgen. Meer informatie vindt u ook terug op de website www.vlaamsesocialebescherming.be.

4.1.6 Tussenkost hospitalisatieverzekering

Sommige verzekeringsmaatschappijen en ziekenfondsen bieden een hospitalisatieverzekering aan. Deze verzekering dekt meestal een groot gedeelte van het persoonlijk aandeel dat u aan het ziekenhuis moet betalen wanneer u opgenomen wordt. Een aantal hospitalisatieverzekeringen komen bij ernstige aandoeningen ook tegemoet aan de kosten van thuisverzorging.

De voordelen variëren naargelang de polis die u bij het ziekenfonds hebt afgesloten. Kijk in dit geval uw polis goed na of vraag uitleg aan uw verzekeringsmaatschappij of ziekenfonds.

4.1.7 Het Bijzonder Solidariteitsfonds

Het BSF is een bijkomend vangnet naast de 'gewone' dekking van de verplichte ziekteverzekering (verzekering voor geneeskundige verzorging). Dit fonds geeft aan patiënten met een zeer ernstige aandoening een financiële tegemoetkoming voor bepaalde medische verstrekkingen, waarvoor geen terugbetaling voorzien is en die bijzonder duur zijn.

De belangrijkste criteria om te kunnen beroep doen op het BSF zijn:

- De indicatie waarvoor uw arts de verstrekking heeft voorgeschreven, is zeldzaam
- U lijdt aan een zeldzame aandoening
- U lijdt aan een zeldzame aandoening en u hebt een continue en complexe verzorging nodig
- U hebt medische hulpmiddelen en/of verstrekkingen nodig die innovatieve medische technieken inhouden (met uitzondering van de geneesmiddelen)
- Uw chronisch zwaar ziek kind heeft een behandeling nodig
- U hebt verzorging nodig in het buitenland

Uw voorschrijvende specialist kan ook voor u een beroep doen op het BSF in het kader van een onvervulde medische behoefte (Unmet Medical Need) (enkel voor de terugbetaling van geneesmiddelen). De aanvraag moet ingediend worden bij de adviserend geneesheer van uw ziekenfonds met een aangetekende zending. U dient een aantal documenten toe te voegen. Meer informatie is te verkrijgen via uw ziekenfonds of op de website van het RIZIV.

U kunt het Bijzonder Solidariteitsfonds contacteren op het nummer 02 739 76 70 of via solidariteits-fonds-solidarite@riziv.fgov.be.

4.1.8 Financiële steun OCMW

Het OCMW kan financiële hulp bieden op terreinen waar het leefloon ontoereikend of niet van toepassing is, bijv. bij hoogoplopende medische onkosten of een te dure continue medische behandeling.

4.1.9 Verhoogde kinderbijslag

U hebt recht op een toeslag bovenop de kinderbijslag als:

- iemand in het gezin werknemer is (of werkloos, ziek of gepensioneerd)
- het kind recht heeft op kinderbijslag
- het kind niet ouder is dan 21 jaar
- de handicap of aandoening van het kind voldoet aan de wettelijke criteria

De aanvraag moet worden ingediend bij uw kinderbijslagfonds voor werknemers of bij het sociaal verzekeringsfonds voor zelfstandigen. Het kinderbijslagfonds waarbij de gerechtigde is aangesloten, stuurt op aanvraag alle nodige formulieren op. U krijgt tevens informatie over de te volgen stappen.

4.1.10 Tegemoetkoming kort- en dagverblijf

Het ziekenfonds voorziet een tussenkomst per dag voor de rechthebbende die in een instelling voor kortverblijf of kortdurend in een erkend rustoord verblijft om de mantelzorger(s) tijdelijk te ontlasten. Ook voor het verblijf in een dagcentrum is een tussenkomst voorzien, beperkt tot een aantal dagen per jaar en verschillend naargelang het ziekenfonds waartoe u behoort.

U neemt best contact op met de sociale dienst/dienst maatschappelijk werk van uw ziekenfonds. U moet ook een origineel attest van de instelling voor kortverblijf of dagverblijf kunnen voorleggen. Deze instelling moet door uw ziekenfonds en/of RIZIV erkend zijn.

4.1.11 Medicatie

De kosten voor medicatie kunnen hoog oplopen. De prijsverschillen hangen af van de aard van de medicatie. Generische producten zijn goedkoper. Vraag hierover meer uitleg aan de huisarts of apotheker.

Chronische pijnpatiënten kunnen een tegemoetkoming krijgen in de kostprijs van de analgetica op basis van paracetamol of van de associatie paracetamol en codeïne. Onder chronische pijnpatiënten verstaan we patiënten met pijn die - na een optimale curatieve behandeling - aanhoudt gedurende minstens drie maanden, of die aanhoudt na de curatieve behandeling van een ziekte van kwaadaardige chronische aard.

De tegemoetkoming omvat 20% voor bepaalde pijnstillers. Het bedrag van de pijnstillers die de patiënt zelf nog moet betalen, komt dan in aanmerking voor de maximumfactuur (zie hoofdstuk 4).

De uitkering kan men bekomen wanneer de adviserend geneesheer (op aanvraag van de behandelende geneesheer die het globaal medisch dossier van de betrokkene beheert) een machtiging aangaande aanhoudende chronische pijn opmaakt.

Voor de wettelijke basis van deze tegemoetkoming, de kennisgeving (voor de adviserend geneesheer van het ziekenfonds, ingevuld door de behandelende arts) en de machtiging (die de adviserend geneesheer aflevert aan de patiënt), verwijzen wij u graag naar de volgende website van het RIZIV: www.riziv.fgov.be > Voor burger > Ziekten > Chronische ziekten.

4.1.12 Verbandmiddelen

De kosten voor gewone verbandmiddelen vallen ten laste van de patiënt. Bij een meer uitgebreide wondverzorging (meerdere keren per dag) of bij verzorging van doorligwonden kunnen de kosten van verbandmiddelen hoog oplopen. Hiervoor kan u beroep doen op de maximumfactuur (zie hoofdstuk 4).

Er zijn twee tegemoetkomingen voor verbandmiddelen, voor patiënten met chronische wonden (*meer bepaald wonden die gedurende 6 weken zijn behandeld en na deze periode nog niet voldoende zijn genezen*):

- forfaitaire tegemoetkoming van €20,00 / maand
- bijkomende tegemoetkoming van €0,25 voor bepaalde verbandmiddelen

Een lijst met deze verbandmiddelen kunt u consulteren op de website van het RIZIV: www.riziv.fgov.be > Voor burger > Ziekten > Chronische ziekten.

De behandelende arts moet een kennisgeving opsturen naar de adviserend geneesheer van het ziekenfonds van de patiënt. Deze kennisgeving geeft recht op de tegemoetkomingen voor maximum 3 maand, maar is 3 keer hernieuwbaar. De arts moet er rekening mee houden dat hij op de voorschriften voor de apotheker de vermelding “derdebetalersregeling van toepassing” moet aanduiden. Het formulier voor de kennisgeving aan de adviserend geneesheer kunt u ook terugvinden op de website van het RIZIV.

4.1.13 Specifieke hulpmiddelen

Via de uitleendienst van de verschillende ziekenfondsen kan u gebruik maken van tal van medische hulpmiddelen of materiaal voor de thuiszorg tegen goedkope voorwaarden. Bij het ontlenen betaalt u meestal een kleine huurprijs per dag en dito waarborg. Meer informatie kan u verkrijgen bij de ziekenfondsen, bij de palliatieve thuiszorgequipe in uw regio en de specifieke liga's. Er zijn ook thuiszorgwinkels in uw regio waar u terecht kunt, zie: www.desocialekaart.be.

4.2 Specifieke tussenkomsten voor patiënten met kanker

4.2.1 Tegemoetkoming door ziekteverzekering

De terugbetalingen door de ziekteverzekering zijn voor kankerpatiënten dezelfde als voor andere zieken. Er zijn voor hen echter wel een heleboel specifieke tussenkomsten zoals

- 1 gratis lange consultatie bij een arts
- psychologische begeleiding
- pijnstillers
- wondverband
- vervoer
- pruik
- poortkatheter
- beenkousen bij lymfoedeem
- specifieke kankerbehandelingen (borstamputatie- en reconstructie, stoma, laryngectomie, stamceltransplantatie enz.)

Informeer bij uw ziekenfonds voor deze tegemoetkomingen.

4.2.2 Tegemoetkomingen van Kom op tegen Kanker of van de Stichting tegen Kanker

Voor personen met kanker bestaan er allerlei financiële voorzieningen. Bij hoge medische kosten kunt u een aanvraag voor financiële steun indienen bij het Kankerfonds van Kom op tegen Kanker of bij de Stichting tegen Kanker. Elke situatie wordt individueel beoordeeld. De aanvraag dient te gebeuren voor het overlijden van de patiënt. Als de steun wordt toegekend, krijgt de betrokkene

een éénmalige steun per dossier dat wordt aangevraagd. Indien nodig kan het volgend jaar opnieuw steun aangevraagd worden. Voor een opsomming van alle mogelijke financiële tussenkomsten voor kankerpatiënten en mensen uit hun omgeving, alsook de voorwaarden, verwijzen we graag naar de website <http://www.allesoverkanker.be/socialevoorzieningen>.

Zowel bij de toekenning van de tegemoetkoming van Kom op tegen Kanker als dat van de Stichting, wordt er rekening gehouden met criteria als gezinsinkomen en de zorgkosten. Beiden verwachten dat de aanvraag gebeurt via de maatschappelijk werker van het ziekenfonds, ziekenhuis of OCMW. Een patiënt kan zelf geen aanvraag indienen. De Stichting verwacht dat eerst alle andere mogelijke aanvragen tot tussenkomst gebeuren bij andere instanties (OCMW, ziekenfonds). Zij zijn de laatste instantie die gecontacteerd kan worden. Zie hiervoor <https://www.kanker.be/pati-ntenhulp/financi-le-aspecten/financi-le-steun-door-de-stichting>.

Voor de contactgegevens van beide instanties, verwijzen wij u graag door naar het einde van de brochure, onderdeel “medisch specifieke steunpunten”.

4.3 Specifieke tegemoetkomingen aan personen met een beperking

De tegemoetkoming aan personen met een beperking kan aangevraagd worden door personen met een ernstige verminderde zelfredzaamheid én een beperkt inkomen. Afhankelijk van uw leeftijd, inkomsten, gezinssamenstelling en aard/ernst van de aandoening, kunt u in aanmerking komen voor de tegemoetkoming. Er bestaan drie soorten van tegemoetkomingen:

- De inkomensvervangende tegemoetkoming (IVT): voor personen met een beperking van wie is vastgesteld dat zijn lichamelijke of psychische toestand zijn verdienvermogen heeft verminderd tot een derde of minder van wat een gezonde persoon door het uitoefenen van een beroep zou verdienen op de algemene arbeidsmarkt.
- De integratietegemoetkoming (IT): voor personen met een beperking die vanwege een vermindering van de zelfredzaamheid, bijkomende kosten te dragen hebben.
- Hulp aan bejaarden (THAB): voor personen met een beperking van 65 jaar of ouder die vanwege een vermindering van de zelfredzaamheid bijkomende kosten te dragen hebben.

De tegemoetkoming kan worden toegekend na een medisch en administratief onderzoek. De aanvraag dient te gebeuren bij de stad of gemeente waar u woont. Meer info zie www.handicap.fgov.be > *Mijn rechten*.

4.4 Specifieke tegemoetkomingen voor mensen met een chronische ziekte

Hoewel uw ziekteverzekering (en eventuele aanvullende verzekering) tegemoetkomt in vele prestaties, zijn er toch nog heel wat kosten die mensen met een chronische ziekte zelf moeten dragen. Om deze reden worden er diverse forfaits ingevoerd om mensen met een chronische ziekte beter te beschermen, namelijk:

- zorgforfait
- incontinentieforfait
- forfait voor palliatieve patiënten
- forfait voor PVS-patiënten (coma)

Om recht te hebben op deze tegemoetkomingen moet u een zekere mate van verlies aan zelfredzaamheid hebben en tevens kunnen aantonen dat u hoge kosten aan gezondheidszorg heeft. Vraag uw ziekenfonds of u voor deze tegemoetkoming in aanmerking komt.

4.4.1 Zorgforfait

Dit is een jaarlijkse tegemoetkoming voor mensen met een chronische ziekte, die omwille van hun ziekte zeer sterk afhankelijk zijn van andere personen en hierdoor ook hogere uitgaven hebben voor gezondheidszorg. Het bedrag van de tegemoetkoming varieert naargelang de mate van verlies aan zelfredzaamheid nl. van €307.68 per jaar tot €615.38 per jaar.

4.4.2 Incontinentieforfait

Deze tegemoetkoming is een jaarlijks forfait in de kosten voor incontinentiemateriaal van zwaar zorgbehoevenden die thuis verzorgd worden. Deze zwaar zorgbehoevenden moeten personen zijn met minstens vier maanden (van de laatste twaalf maanden) recht op forfait B of C in de thuisverpleging, met een score 3 of 4 voor het criterium "incontinentie". Ze mogen niet verblijven in een verzorgingsinrichting en moeten op de laatste dag van de referteperiode van 12 maanden in leven zijn. In 2018 bedraagt het forfait €497,24 per jaar.

4.4.3 Forfait PVS

Het PVS-forfait helpt de kosten te dragen voor medicatie, verzorgings- en hulpmiddelen van thuisverzorgde PVS-patiënten. PVS staat voor persistente vegetatieve status. Het forfait bedraagt €8.451,22 per jaar. De betaling gebeurt fasegewijs. De patiënt moet thuis of in een centrum voor dagverzorging verzorgd worden.

5

**Andere organisaties
en steunpunten**

5. Andere organisaties en steunpunten

5.1 Niet-dringend ziekenvervoer

Wanneer u de keuze heeft gemaakt om thuis verzorgd te worden, maar toch regelmatig naar het ziekenhuis moet voor onderzoek/behandelingen en hiervoor telkens beroep moet doen op betalend vervoer, dan kunnen deze kosten hoog oplopen. In dit geval raden wij u aan om u bij uw ziekenfonds te bevragen, aangezien sommige ziekenfondsen tussenkomen in de kosten voor ziekenvervoer of ze zelf vervoer organiseren voor hun leden. De Sociale Dienst van uw ziekenhuis kan u ook contacteren voor het vervoer van en naar het ziekenhuis. Een aantal thuiszorgdiensten organiseren specifiek het vervoer van patiënten bv. Centrum voor Thuiszorg, Solidariteit voor het Gezin,...

U kunt tevens beroep doen op een **Minder-Mobielen-Centrale** (MMC) in uw buurt. Deze centrales werden opgericht voor mensen met verplaatsingsproblemen en een beperkt inkomen om deze verplaatsing te bekostigen. Voor meer info verwijzen wij u graag door naar volgende website: www.taxistop.be > *Diensten* > *Minder Mobielen Centrales*. U vindt er tevens een alfabetische adressenlijst terug van alle MMC's in uw buurt. Omtrent de MMC kunt u ook het OCMW van uw gemeente contacteren.

Naast reguliere buslijnen kunt u beroep doen op een belbus. Dit soort bus rijdt niet volgens een vaste route of dienstregeling, en stopt alleen aan haltes van De Lijn die voor de rit werden aangevraagd bij de belbuscentrale. U moet dus verplicht vooraf reserveren. Hoewel de belbus geen taxi is die van deur tot deur rijdt, kunt u kriskras reizen doorheen het hele belbusgebied. De tarieven van De Lijn gelden ook voor de belbus. Om een rit te reserveren, moet u de centrale minstens 2 uur op voorhand contacteren op het nummer 016/31 37 00 (bereikbaar in Vlaams-Brabant op weekdays van 6 tot 19 uur, op zaterdag, zondag en feestdagen van 9 tot 16 uur). Op de website van De Lijn kunt u meer informatie krijgen: www.delijn.be > *Reisinfo* > *belbus* > *belbus in Vlaams Brabant*.

In geval van behandelingen als radio- of chemotherapie vergoedt het RIZIV een deel van de vervoerskosten:

- Reiskosten voor kankerpatiënten die chemotherapie of behandeling met stralingen volgen EN niet in een ziekenhuis zijn opgenomen:
 - openbaar vervoer: integrale terugbetaling;
 - ander vervoer: € 0,25 / kilometer.
- Reiskosten van vader, moeder of voogd van kankerpatiënten jonger dan 18 jaar die in een ziekenhuis zijn opgenomen:
 - € 0,25 / kilometer (beperkt tot 75 € / dag)

De aanvraagformulieren voor de tegemoetkomingen in vervoerskosten kan u terugvinden op de website van het RIZIV: www.riziv.fgov.be > Voor burger > Ziekten > Chronische ziekten.

5.2 Vrijwilligers

Vrijwilligershulp is een aanvulling op de zorg door professionelen en familieleden. De mantelzorg kan enkele uren per week een vrijwilliger inschakelen bij de patiënt thuis. Deze dienst is gratis, in sommige gevallen wordt er een kleine vergoeding gevraagd. Als aanvulling op de professionele hulp en de mantelzorg verzekert thuis-oppas in eerste instantie gezelschap, veiligheid en de strikte basiszorgen.

U kunt terecht bij:

- het Forum Palliatieve Zorg, www.forumpalliatievezorg.be: vrijwilligers palliatieve zorg voor zowel thuis als in een woonzorgcentrum indien u begeleid wordt door de thuiszorgequipe Omega
- de website www.zorg-en-gezondheid.be: *per domein > thuiszorg > diensten voor oppashulp > adressen* waar u een lijst kunt vinden met erkende diensten
- de website www.gezinsbond.be > *in je buurt > gezelschapsdienst*. U kan ze ook bereiken via gezelschapsdienst@gezinsbond.be of 02 507 89 66
- Gammes ASBL, www.gammesasbl.be, een dienst met vrijwilligers voor de 19 deelgemeenten in Brussel via 02 537 27 02 of info@gammesasbl.be
- de vrijwilligerswerking van Solidariteit voor het Gezin (www.solidariteit.be) via 078 05 51 00
- de samenwerkingsinitiatieven eerstelijnsgezondheidszorg (SEL) kunnen u doorverwijzen naar de juiste dienst in uw regio, zie www.zorg-en-gezondheid.be: *per domein > eerstelijns > samenwerkingsinitiatieven eerstelijnsgezondheidszorg (SEL) > adressen*
- uw ziekenfonds
- de sociale dienst van uw gemeente

5.3 Gezinszorg

Gezinszorg is de hulp- en dienstverlening die bestaat uit persoonsverzorging, huishoudelijke hulp en beperkte schoonmaakhulp, alsook de algemene psychosociale en pedagogische ondersteuning en begeleiding gelinkt aan die setting. Wie hulp krijgt van een dienst voor gezinszorg, betaalt een gebruikersbijdrage per uur.

Adressen en meer uitleg over de gebruikersbijdrage zijn beschikbaar op de website www.zorg-en-gezondheid.be: *per domein > thuiszorg > diensten voor gezinszorg en aanvullende thuiszorg.*

5.4 Ondersteunende gemeentelijke diensten

Sommige OCMW's van gemeenten beschikken over een poetsdienst, een klusjesdienst, boodschappendienst en een dienst die maaltijden aan huis levert. Er kan tegen betaling een beroep op deze diensten worden gedaan. Het OCMW kan ook tijdelijk of permanente financiële hulp bieden. Als patiënt kunt u er niet alleen terecht voor een bestaansminimum, maar ook bijvoorbeeld voor een tegemoetkoming in de ziekenhuiskosten of oplegkosten.

Meer informatie vindt u bij de sociale dienst van uw stad of gemeente.

5.5 Nachtzorg

Nachtzorg is bedoeld voor zorgbehoevende personen, die thuis verzorgd worden door familieleden/mantelzorgers en die ondersteuning vragen in de continuïteit van de zorg tijdens de nacht. Nachtzorg geeft de mogelijkheid aan erg zieke personen om thuis te blijven wonen en aan mantelzorgers om een adempauze te nemen.

Afhankelijk van de thuissituatie en mogelijkheden worden er drie formules aangeboden (of een combinatie daarvan):

- Nachtoppas: een vrijwilliger 's nachts bij u thuis.
- Nachtzorg: een gediplomeerde verzorgende komt 's nachts bij u thuis.
- Nachthotel: tijdelijke nachtzorg in een woonzorgcentrum in uw streek.

Voor nachtzorg wordt 9 uur gerekend, tussen 22u 's avonds en 7u 's morgens. U kunt dus geen beroep doen op nachtzorg voor minder dan 9 uren.

Opvang in een nachthotel wordt besproken met het woonzorgcentrum in kwestie, maar zal meestal tussen 19u en 8u verlopen.

De kostprijs van nachtzorg bedraagt €30 per begonnen nacht. U betaalt nooit rechtstreeks aan de hulpverleners, maar u ontvangt elke maand een gedetailleerde factuur. Sommige ziekenfondsen hebben een terugbetalingsregeling voor nachtzorg, u informeert hiervoor best bij uw ziekenfonds.

5.5.1 Nachtzorg Halle-Vilvoorde en Brussel

Deze service is bedoeld voor mensen van 60 jaar en ouder, die woonachtig zijn in het arrondissement Halle-Vilvoorde, Tervuren of het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en behoefte hebben aan ondersteuning.

Een aanvraag kan telefonisch (ma – vrij, van 8.30u – 16.30u), per e-mail of via de website gebeuren. De coördinator bespreekt dan met de cliënt en/of mantelzorger(s) de aanvraag bij een huisbezoek. Meer info via tel. 02 456 01 70, hallevilvoorde-brussel@nachtzorg.be, www.nachtzorg.be.

5.6 Medisch specifieke steunpunten

MS-Liga Vlaanderen

De MS-Liga Vlaanderen werd in 1982 opgericht om personen met MS wegwijs te maken in het doolhof van aspecten die met de aandoening te maken hebben. MS staat voor multiple sclerose en is een aandoening van het centrale zenuwstelsel nl. de hersenen en het ruggenmerg.

Wat bieden ze aan?

De missie van de MS-Liga Vlaanderen is het bevorderen van het algemeen welzijn van personen met MS, hun familieleden en hun omgeving.

Ze staan in voor de psychosociale begeleiding van personen met MS en hun familie. De organisatie wil bemiddelen (en begeleiden) in het netwerk van sociale en financiële voorzieningen. Tevens hebben zij de verantwoordelijkheid de bevolking te informeren en sensibiliseren omtrent MS en om wetenschappelijk onderzoek rond MS te stimuleren. In elke provincie worden er ook activiteiten georganiseerd zoals uitstappen, bezoek aan evenementen, gezellige bijeenkomsten, ...

Boemerangstraat 4
3900 OVERPELT
Tel. 011 80 89 80
www.ms-vlaanderen.be
secretariaat@ms-vlaanderen.be

Nationaal Multiple Sclerose Centrum vzw

Een revalidatiecentrum dat zich toelegt op de ambulante revalidatie van personen met MS. Via een RIZIV-revalidatieconventie, die in werking trad op 1 maart 1993, kan het centrum dagelijks 70 personen behandelen in de ambulante revalidatieprogramma's.

Vanheylenstraat 16
1820 MELSBROEK
Tel. 02 597 80 00
www.mscenter.be
info@mscenter.be
Onthaaladres: Vereeckenstraat 44, 1820 Melsbroek

Stichting Tegen Kanker

De Stichting steunt het wetenschappelijk kankeronderzoek, sociale dienstverlening en gezondheidsvoorlichting- en opvoeding. Ze hebben als doel de bevolking, zorgverstrekkers en de overheid bewust te maken van de nood aan kankerbestrijding.

Wat bieden ze aan?

Patiënten en hun familie, maar ook alle gezondheidswerkers kunnen er terecht voor allerhande vragen. De Stichting biedt psychologische ondersteuning van patiënten en hun naasten, maar ook andere ondersteuning zoals bv. terugbetaling van reiskosten bij de behandeling tegen kanker, praatgroepen, kinderkampen, schoonheidsverzorging, welzijnsdagen, ...

Leuvensesteenweg 479
1030 BRUSSEL
Tel. 02 733 68 68
www.kanker.be
info@stichtingtegenkanker.be

Kankerinfo: 0800 15 802

Gratis en anonieme telefoonlijn voor hulp en informatie over alles wat met kanker heeft te maken en over de diensten van de Stichting tegen Kanker (sociale begeleiding, financiële hulp, schoonheidszorgen en -adviezen voor patiënten, ...).

Elke werkdag bereikbaar van 9 tot 18 u.

Kom op tegen Kanker

Kom op tegen Kanker is op verschillende fronten actief in de strijd tegen kanker en komt op voor de rechten en belangen van kankerpatiënten waaronder hun recht op de beste behandeling en zorg. Zo zet Kom op tegen Kanker zelf tal van zorgprojecten op zoals de Kankerlijn, ondersteuning van lotgenotengroepen en vrijwilligerswerkingen met activiteiten voor kinderen, jongeren, allochtonen, voor patiënten in en buiten ziekenhuizen. Ook financiert het vernieuwende initiatieven in de psychosociale zorg voor kankerpatiënten zoals Villa Rozerood, een zorghotel voor jonge kankerpatiënten en hun gezin.

Koningsstraat 217

1210 BRUSSEL

Tel. 02 227 69 69

Te bereiken op werkdagen van 8u tot 17u

www.komoptegenkanker.be

info@komoptegenkanker.be

Kankerlijn: 0800 35 445

Online chat via kankerlijn.be: maandag (9u en 12u), woensdag (14u tot 17u en 19u30-22u30)

SENSOA

Sensoa is een service- en expertisecentrum voor seksuele gezondheid en HIV, met een belangrijke informatie-en vormingsfunctie. Ze bieden een aantal services aan die informatie verstrekken, zowel op intermediair als individueel niveau, zoals een documentatiecentrum, bepaalde vormingen, telefoonlijnen, grote campagnes, ... Sensoa biedt ook ondersteuning inzake beleidsvoorbereiding en beleidsuitvoering, zowel gericht op overheden als op beleidsmakers van relevante sectoren of instellingen.

President Building (5de verdieping)
Rooseveltplaats 12, bus 7
2060 Antwerpen
Tel. 03 238 68 68
www.sensoa.be
info@sensoa.be

ALS-Liga

De vereniging richt zich naar alle Belgische ALS patiënten. ALS staat voor Amyotrofe Lateraal Sclerose, het is een neuromusculaire en niet besmettelijke aandoening. Het gevolg van de ziekte is verharding van de buitenste zenuwbanen in het ruggenmerg samen met spieratrofie of wegwijnen van het spierweefsel. Het bestuur bestaat ook uitsluitend uit ALS patiënten of hun familie met als voordeel dat zij de ziekte met haar directe en indirecte gevolgen zeer goed kennen.

Wat bieden ze aan?

De ALS Liga wil zorg op maat creëren en bijstand van diverse aard aanbieden aan ALS patiënten, zoals morele steun, hulpmiddelen, advies in contacten met overheid en zorgverstrekkers, erkenning van het ruime publiek,... Daarenboven willen ze wetenschappelijk onderzoek naar ALS bevorderen en zoeken ze naar financiële steun daarvoor.

Campus Sint-Rafaël UZ Leuven
Blok H, 4de verdieping
Kapucijnenvoer 33 B/1
3000 LEUVEN
Tel. 016 23 95 82
www.als.be
info@als.be
ma, di, do & vr van 09.00 u tot 16.00 u
Langskomen is altijd op afspraak.

Expertisecentra Dementie regio Vlaams-Brabant

Het expertisecentrum Dementie Vlaanderen heeft 9 regionale expertisecentra verdeeld over heel Vlaanderen, die erkend zijn door de Vlaamse Overheid. Voor regio Vlaams-Brabant zijn er drie lokale expertisecentra: Memo voor Vlaams-Brabant, Memo voor Halle-Vilvoorde en brOes voor Brussel.

Wat bieden ze aan?

Ze geven informatie over dementie en beantwoorden al uw vragen, zo nodig verwijzen ze ook door naar specifieke hulpverlening. Het centrum stelt informatie over dementie ter beschikking, organiseert vormingen, studienamiddagen, praatcafés, ... Verder werken ze samen met andere initiatieven voor personen met dementie, beantwoorden ze beleidsvragen aan de overheid, publiceren ze artikelen en rapporten over het thema, ...

Expertisecentrum MEMO Vlaams-Brabant

Wingerdstraat 14
3000 LEUVEN
Tel. 016 50 29 06
www.dementie.be

Steunpunt MEMO Halle-Vilvoorde

Molenhofstraat 31
1670 HEIKRUIS
Tel. 02 398 00 18
memo@dementie.be

Expertisecentrum brOes Brussel

Haachtsesteenweg 76
1210 Sint-Joost-ten-Node
Tel. 02 778 01 70
broes@dementie.be

5.7 Hulpverlening rond rouw

Voor ondersteuning bij het zoeken naar hulpverlening rond rouw kan u contact opnemen met de psycholoog van het Forum Palliatieve Zorg via psycholoog@forumpalliatievezorg.be of via 02 456 82 09.

5.8 Steunpunten voor zorgomkadering

Steunpunt Mantelzorg vzw

Steunpunt Mantelzorg is een erkende mantelzorgvereniging van de socialistische mutualiteit.

Wat bieden ze aan?

Informereren van de mantelzorgers en de zorgbehoevenden aan de hand van verschillende kanalen zoals brochures, artikels,... Steunpunt Mantelzorg neemt het ook op voor de mantelzorg. Concreet plegen ze overleg met de Vlaamse en Provinciale overheden en andere organisaties binnen de thuiszorg. Knelpunten uit de zorgsector worden aangekaart. Ook wordt het beleid aangemoedigd om mantelzorg zoveel mogelijk te ondersteunen.

In samenwerking met steunpunt Mens en Samenleving richtten ze ook het online trefpunt voor mantelzorgers op (www.expertisepuntmantelzorg.be).

Sint-Jansstraat 32-38
1000 BRUSSEL
Tel. 02 515 04 42
www.steunpuntmantelzorg.be
steunpuntmantelzorg@socmut.be

Ons Zorgnetwerk

Ons Zorgnetwerk is een erkende vereniging die mantelzorgers en gebruikers van thuiszorg ondersteunt, voor heel Vlaanderen en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Wat bieden ze aan?

Zij willen mantelzorgers zichtbaar maken in de samenleving wegens hun onmisbare bijdrage aan een zorgzame samenleving. Ondersteuning bieden aan gebruikers van thuiszorgdiensten en aan mantelzorgers. Samenwerken met de andere erkende verenigingen en met alle dienstverleners op de eerste en tweede lijn. Het draagvlak van de thuiszorg sterker maken met aandacht voor de inbreng van de leden. Een signaalfunctie zijn naar het beleid toe op gemeenschaps-, provinciaal en Vlaams niveau, i.v.m. hiaten en pijnpunten in de thuiszorg.

Remylaan 4 b
3018 WIJGMAAL
Tel. 016 24 49 49 – Fax 016 24 39 72
www.onszorgnetwerk.be
onszorgnetwerk@ons.be

vzw Liever Thuis LM

Deze vzw werd opgericht door de Liberale Mutualiteit en ze biedt ondersteuning aan mantelzorgers door een vormingsaanbod en zeer gerichte informatie.

Wat bieden ze aan?

- organiseert actief en regelmatig overleg met de aangesloten leden
- geeft informatie en advies over onderwerpen inzake welzijnsvoorzieningen in de thuiszorg
- verstrekt informatie over de rechten en plichten van zorgbehoevende personen en mantelzorgers
- inventariseert de problemen van de zorgbehoevende personen en de mantelzorgers
- signaleert de probleemsituaties van de zorgbehoevende personen en de mantelzorgers aan de overheid
- biedt opleidingsmogelijkheden en vaardigheidstrainingen aan voor mantelzorgers

Livornostraat 25
1050 ELSENE
Tel. 02 542 87 09
www.lieverthuis.mut400.be
lieverthuis@lm.be

De vereniging is 24/7 bereikbaar.

Tijdens de kantooruren (maandag - vrijdag: 8u - 12u en 13u - 16u) komt u rechtstreeks terecht bij één van de medewerkers. Na de kantooruren staat een medewerker van de wachtdienst u graag te woord.

OKRA-ZORGRECHT

Is een erkende vereniging voor gebruikers en mantelzorgers, en is een onderdeel van Okra Trefpunt 55+. Okra Zorgrecht verdedigt de belangen van gebruikers en mantelzorgers voor Vlaanderen en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Deze organisatie werkt nauw samen met CM en Ziekenzorg CM.

Wat bieden ze aan?

- biedt advies, vorming en bijstand aan zorggebruikers
- houdt contact met mantelzorgers in hun relatie met zorggebruikers
- verzorgt minstens tweemaal per jaar een informatieve bijdrage via het ledenblad OKRA-magazine
- verstuurt regelmatig een elektronische nieuwsbrief naar alle geïnteresseerden
- organiseert vormingsbijeenkomsten in alle Vlaamse provincies en in Brussel
- signaleert behoeften en problemen aan de bevoegde overheden

Haachtsesteenweg 579
1030 SCHAARBEEK
Tel. 02 246 57 72
www.okrazorgrecht.be
zorgrecht@okra.be

Mantelzorg – Ziekenzorg CM

Ziekenzorg CM heeft niet enkel een werking naar mensen die chronisch ziek of zorgbehoevend zijn, maar ook voor de omgeving van de personen. Ziekenzorg CM vindt het erg belangrijk om ook mantelzorgers te ondersteunen en het aanbod naar deze doelgroep blijvend uit te breiden. Ziekenzorg CM is erkend als Vereniging voor mantelzorgers en gebruikers door de Vlaamse Overheid.

Wat bieden ze aan?

De hoofdpdracht is vooral om de mantelzorgers op een degelijke en efficiënte manier te informeren op het juiste moment. Ziekenzorg CM wil mantelzorgers waarderen en erkennen in wat ze doen. CM doet ook aan belangenbehartiging. Mantelzorgers ervaren knelpunten in het opnemen van zorg. Ziekenzorg CM maakt zich sterk om voor deze belangen op te komen en biedt kansen aan om even aan de zorg te ontsnappen. Zo organiseert Ziekenzorg CM huisbezoeken, lotgenoten-contact, oppasdienst en een Mantelzorgtelefoon, waar mantelzorgers elke weekdag tussen 10u en 12u en tussen 13u en 16u terecht kunnen voor ondersteuning, tel. 078 15 50 20.

Haachtsesteenweg 579
1031 SCHAARBEEK
Tel. 02 246 47 71
Mantelzorgtelefoon: 078 15 50 20
www.ziekenzorg.be

5.9 Algemene steunpunten

Tele-Onthaal

Tele-onthaal is 24/7 bereikbaar op het telefoonnummer 106. Via de website kunt u elke avond chatten met vrijwilligers van Tele-Onthaal en eveneens op woensdag- en zondagnamiddag.

Wat bieden ze aan?

Bij Tele-Onthaal kunt u terecht met al uw vragen en problemen. U hoeft zich niet bekend te maken. Niemand komt te weten dat u een gesprek had.

Telefoonnummer 106

Tele-Onthaal Vlaams-Brabant en Brussel vzw

Postbus 1869

1000 Brussel

kantoornummer: 02 511 86 63

vlaamsbrabantenbrussel.tele-onthaal.be

brussel@tele-onthaal.be

leuven@tele-onthaal.be

HuisvandeMens - www.deMens.nu

De huizen zijn verspreid in alle Vlaamse provincies en Brussel. Ze zijn een initiatief van deMens.nu (Unie Vrijzinnige Verenigingen vzw).

Wat bieden ze aan?

In de huizen vindt u een ruim aanbod aan informatie en documentatie over vrijzinnigheid, de welzijnssector, morele dienstverlening en aanverwante thema's zoals het opstellen van wilsverklaringen bij het levenseinde en de registratie ervan. Tevens verlenen ze morele bijstand, begeleiding en vorming. U kunt er ook terecht voor allerlei vragen met betrekking tot adoptie, euthanasie, abortus, holebi-ouderschap, geboorte, huwelijk, het verlies van een dierbare,.... U kan een beroep doen op een vrijzinnig-humanistisch consulent voor een vertrouwelijk gesprek en de organisatie van vrijzinnige plechtigheden. Deze dienstverlening is gratis.

Regio Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Saintelettesquare 17
1000 Brussel
Tel. 02 513 16 33
brussel@deMens.nu

Regio Vlaams Brabant (Halle-Vilvoorde)

Frans Geldersstraat 23-25
1800 VILVOORDE
Tel. 02 253 78 54 - Fax 02 253 57 87
vilvoorde@deMens.nu

Molenborre 28-02
1500 HALLE
Tel. 02 383 10 50 - Fax 02 383 10 51
halle@deMens.nu

Centra Algemeen Welzijnswerk (CAW)

Een CAW staat open voor mensen met vragen en problemen omtrent welzijn: relaties, persoonlijke problemen, financiële of materiële problemen en vragen naar aanleiding van een misdrijf. Samen wordt er naar een oplossing gezocht of het CAW kan u de weg wijzen naar andere diensten. Contact opnemen is zeer eenvoudig, want het CAW heeft een lage drempel, is vlot bereikbaar, er zijn geen wachtlijsten en de eerste hulp is gratis. De hulpverlening is vertrouwelijk en vrijwillig.

Wat bieden ze aan?

Een CAW kan u helpen met informatie, advies, opvang, praktische hulp, crisishulp en psychosociale begeleiding. Elk CAW heeft één of meer algemene onthaalpunten in een regio, waar iedereen terecht kan ongeacht of het probleem van materiële, psychologische, relationele of puur praktische aard is.

In de regio Halle-Vilvoorde zijn er onthaalpunten in Asse, Vilvoorde, Halle, Tervuren, Merchtem, Dilbeek, Sint-Pieters-Leeuw. U kan er gratis en anoniem terecht, met of zonder afspraak.

CAW Halle-Vilvoorde

Poverstraat 75 B 48
1731 Asse
Tel. 02 613 17 00
onthaal@cawhallevilvoorde.be
www.cawhallevilvoorde.be

CAW Brussel

Hoofdzetel: Priemstraat 19A
1000 Brussel
Tel. 02 289 60 10
algemeen@cawbrussel.be
www.cawbrussel.be

INSTANTIES SPECIFIEK VOOR BRUSSEL

Kenniscentrum Welzijn, Wonen en Zorg

Op 1 januari 2017 fuseerden Kenniscentrum Woonzorg Brussel vzw, Het Punt vzw en Brusselse Welzijns- en gezondheidsRaad vzw tot Kenniscentrum WWZ vzw. Het Kenniscentrum wil iedereen, ook de meest kwetsbaren, een volwaardige plaats geven in onze samenleving. Dat kan enkel als Welzijn, Wonen en Zorg onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn. Vrijwilligerswerk neemt daar altijd een bijzondere plaats in.

Lakensestraat 76 bus 2
1000 BRUSSEL
Tel. 02 414 15 85
www.kenniscentrumwwz.be

Brussels Overleg Thuiszorg

De doelstelling van BOT is bijdragen aan initiatieven die ertoe leiden dat mensen op een kwalitatieve manier langer thuis kunnen blijven wonen en zoveel mogelijk de regie over hun leven in eigen handen kunnen houden. Er zijn diensten voor gebruikers, zoals het organiseren van multidisciplinair overleg (MDO) om de hulpverlening beter op elkaar af te stemmen door duidelijke afspraken te maken, het opmaken van een zorgplan (www.e-zorgplan.be), mee zoeken naar gepaste diensten en organisaties die ondersteuning kunnen bieden bij zorg aan huis,...

Er zijn eveneens diensten voor hulp- en zorgverleners: informatie verstrekken, samenwerking bevorderen en advies verlenen.

Wat bieden ze aan?

BOT is werkzaam binnen de thuiszorg als Koepelorganisatie, Geïntegreerde Dienst voor Thuiszorg (GDT) en Samenwerkingsinitiatief Eerstelijns (SEL). BOT kan als tussenpersoon optreden en de contacten tussen hulp- en zorgverleners enerzijds en hulp- en zorgvragers anderzijds faciliteren, alsook de contacten tussen hulp- en zorgverleners onderling. BOT ondersteunt ook regionale overlegmeetings (zorgknooppuntoverleggen) waar de plaatselijke zorg- en hulpverleners elkaar kunnen ontmoeten, zich informeren en vorming volgen. BOT organiseert daarnaast ook algemene info- en adviesmeetings voor een breder werkveld.

Lakensestraat 76, bus 7
1000 Brussel
Tel. 02 412 31 64
www.botvzw.be
info@botvzw.be

Bzorgt

Bzorgt is een kring van Nederlandstalige thuisverpleegkundigen en zorgkundigen met actieterrein in Brussel en heeft als doel professionele informatie en vorming te organiseren, aan netwerking te doen en een aanspreekpunt te zijn voor de Brusselsese overheid.

Lakensestraat 76, bus 7
1000 Brussel
Tel. 0477 60 70 73
Bzorgt@huisvoorgezondheid.be

Home-Info / InforHome

HOME-INFO BRUSSEL geeft informatie en advies over rusthuizen, RVT's, WZC's, serviceflats, dagcentra, kortverblijven en nachtopvang in Brussel en Halle-Vilvoorde.

Wat bieden ze aan?

Home-Info helpt ouderen, hun familie en professionelen bij het zoeken naar een residentiële ouderenvoorziening door het geven van informatie, advies en oriëntatie over woonzorgcentra, RVT's, serviceflats, dagcentra, kortverblijf in het Brussels Gewest en de regio Halle-Vilvoorde, en dit m.b.t. de kwaliteit van deze voorzieningen, belangrijke gegevens van algemene aard betreffende de wetgeving, het afsluiten en ondertekenen van een overeenkomst bij de opname, het huishoudelijk reglement, betalingsmodaliteiten, enz...

Home-Info heeft meer dan 30 jaar ervaring en volgt de evoluties binnen de residentiële ouderenvoorzieningen op de voet. Via deze grondige kennis vormt Home-Info de schakel tussen de ouderenvoorzieningen, de gebruikers van deze voorzieningen en de beleidsverantwoordelijken. Knelpunten en leemten worden gesignaleerd aan bevoegde overheden en betrokken organisaties.

Lakensestraat 76 – bus 1
1000 Brussel
Tel. 02 511 91 20
home.info@misc.irisnet.be

Brussels Meldpunt Ouderenmis(be)handeling

Aanspreekpunt voor concrete situaties van oudermis(be)handeling binnen het BHG. Zowel familie, mantelzorgers als professionelen kunnen er terecht voor advies, hulpverlening of informatie.

Tel. 02 511 91 20
brusselomb@misc.irisnet.be

6

Links
naar nuttige websites

6. Links naar nuttige websites

Organisatie palliatieve zorg

- **www.forumpalliatievezorg.be**: website van het netwerk voor palliatieve zorg binnen regio Brussel-Halle-Vilvoorde.
- **www.fbsp-bfpz.org**: website van de Brusselse Federatie voor Palliatieve en Continue zorg.
- **www.soinspalliatifs.be**: website van de Waalse Federatie voor Palliatieve Zorg.
- **www.palliabru.be**: website van de Pluralistische Vereniging voor Palliatieve Zorg van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Sociale voorzieningen in de regio

- **www.desocialekaart.be**: een overzicht van de voorzieningen uit de welzijns- en gezondheidssector in Vlaanderen en Brussel.
- **www.zorgzoeker.be**: een overzicht van gezondheids- en welzijnsgegevens uit Brussel en Vlaamse Rand.

Kinderen

- **www.palliatieve-zorg-en-kinderen.be**: alles over palliatieve zorg en kinderen.
- **www.jongerenmetkanker.be**: website van de Vlaamse Liga tegen Kanker specifiek voor jongeren met kanker.
- **www.bednet.be**: een website over het initiatief BedNet, die het mogelijk maakt dat langdurig zieke kinderen naar school kunnen gaan via het internet.
- **www.villarozenrood.be**: website van een organisatie die zich richt tot gezinnen met zwaar zieke en zorgbehoevende kinderen. Zij bieden een volwaardig opvang- en vakantieverblijf aan met aangepaste infrastructuur en individuele zorgondersteuning.
- **www.villaindigo.be**: website van Villa Indigo, een toevluchtsoord voor ernstige zieke kinderen.
- **www.villapardoes.nl**: ernstig zieke kinderen en hun familie kunnen gratis een week logeren in een uniek vakantieverblijf in Kaatsheuvel.

- **www.hospichild.be:** een website met informatie over alle administratieve, economische en sociale aspecten van de ziekenhuisopname van een kind jonger dan 16 jaar in Brussel.
- **www.ond.vlaanderen.be/toah:** TOAH staat voor Tijdelijk Onderwijs Aan Huis. Leerlingen die minder dan 21 opeenvolgende kalenderdagen afwezig zijn door ziekte, hebben recht op continuïteit van onderwijs.
- **www.ehd.be:** de website van een instantie die gratis leerkrachten ter beschikking stelt voor zieke kinderen die in het ziekenhuis of thuis behandeld worden.
- **www.kankerenmassage.be:** website van een vzw die individuele kleurenthapie-massage aanbiedt voor jonge mensen met kanker, kinderen die ziek zijn of een verlies te verwerken hebben.
- **www.kankerspoken.nl:** website bedoeld voor kinderen, ouders, leerkrachten, hulpverleners en andere belangstellenden. Er wordt specifiek informatie aangeboden voor kinderen met een zieke vader of moeder.
- **www.kinderkankerfonds.be:** het Kinderkankerfonds zet zich in voor een betere levenskwaliteit van kinderen met kanker en hun gezinnen, aan de hand van verschillende projecten zoals: hulp voor gezinnen van kinderen met kanker, gespecialiseerde thuiszorg, opvang van broers en zussen tijdens bezoeken,...
- **www.kiekafobee.be/noctiluca:** Kiekafobee zorgt ervoor dat kinderen met kanker er ook eens tussenuit kunnen en samen met hun familie kunnen genieten van een paar dagen aan de kust. In Koksijde huurt Kiekafobee een ruim appartement ten behoeve van deze kinderen en hun gezin.

Kanker en andere chronische ziekten

- **www.tegenkanker.be/socialevoorzieningen**: op deze pagina van de Vlaamse Liga tegen Kanker kunnen hulpverleners gratis een gids downloaden met een overzicht van alle sociale voorzieningen voor kankerpatiënten in België.
- **www.alarmsignalen.be**: een website die een overzicht geeft over de 10 alarmsignalen voor kanker.
- **www.kanker.2link.be**: een portaalwebsite met heel veel links naar een brede waaier van onderwerpen.
- **www.longkankerpatient.be**: een website bedoelt voor longkankerpatiënten en hun naasten.
- **www.think-pink.be**: nationale borstkanker campagne
- **www.aidsfonds.nl**: website van een speciaal fonds voor AIDS-patiënten waar zij terecht kunnen voor bijkomende tegemoetkomingen.
- **www.dunepanne-mloz.be**: website van het opvangverblijf Dunepanne, voor mensen die na een chirurgische ingreep of tijdens een chronische ziekte behoefte hebben aan een zorgverblijf om op adem te komen in de gezonde zeelucht.
- **www.bzio.be**: website van het Belgisch Zeeinstituut voor Orthopedie, een revalidatieziekenhuis dat zich richt op patiënten met recente aandoeningen van het zenuwstelsel of het osteoarticulair stelsel. U komt via deze weg ook terecht op de website van het Gezondheidscentrum Koninklijke Vila, waar mensen met een ziekte of handicap terecht kunnen voor een rust- en herstelverblijf.

Gezondheid

- **www.zorg-en-gezondheid.be/thuiszorg**: website waar u alle informatie over thuiszorg terugvindt.
- **www.gezondheid.be**: de gezondheidssite voor Vlaanderen.
- **www.gezinenhandicap.be**: organisatie die een aanspreekpunt wil vormen voor iedereen die te maken krijgt met een handicap.
- **www.huisvoorgezondheid.be**: website met meer informatie over het Huis voor Gezondheid en is een aanspreekpunt voor iedereen die zorg vraagt en draagt in Brussel in het Nederlands.

Uw rechten

- **www.rechtenverkenner.be**: deze website geeft u een online overzicht van alle sociale rechten zoals premies en andere voordelen op vlak van onderwijs, arbeid, wonen, welzijn, energie,... bij verschillende overheden.
- **www.tzitemzo.be**: overzicht van de rechten van kinderen, met een luik voor zowel volwassenen als kinderen.

Brussel, Halle-Vilvoorde en België

- **be.brussels**: website van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.
- **www.vlaamsbrabant.be**: website van de provincie Vlaams Brabant.
- **www.belgium.be**: verzameling van alle informatie en diensten in België.
- **www.riziv.be** > Burger > Ziekenfondsen: website van het RIZIV waar u algemene inlichtingen en contactgegevens kan terugvinden van alle ziekenfondsen.

*netwerk voor alle partners in de palliatieve zorg
binnen regio Brussel-Halle-Vilvoorde*

J. Vander Vekenstraat 158
1780 Wemmel
02 456 82 07

www.forumpalliatievezorg.be
info@forumpalliatievezorg.be